

EGY AZ ISTEN.

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 20. • (80.) ÉVF. • 6. SZÁM. • 2010. JÚNIUS • ÁRA: 2,00 LEJ

Fotó: Ruzsa István

Keserű, édes

Lopják egyházközségeink levéltári és könyvtári anyagát – állítja keserűen, de félreérthetetlenül az EUE központi levéltárosa, Molnár B. Lehel. Valóban nem hagyható szó nélkül! Az általa említett esetek rávilágítanak arra, „hogy ha nem gyűjtjük össze vagy nem tároljuk megfelelőképpen értékeinket, a nemtörődomség, a hanyagság miatt az a kevés is elvész, amink van...”

De e lapszámunkban ismét jóval több az „édes”. Új sorozattal állunk Olvasóink elé, az „Életsorsokkal”. Ebben egyes szám

első személyben beszélők fognak élethosszig tartó unitárius önanonosságukról vallani – elsőként az uzoni Szabó Györgyné Veress Ilona. Bartha Márta székelykeresztúri tanítónővel Czire Szabolcs beszélget, az egyház nemrég elhunyt jótevőjéről, Gyarmathy Györgyről pedig Mikó Ferenc emlékezik meg egy kopjafa-avatás kapcsán. Ifjúsági rovatunkban székelykeresztúri sikerekről és a tízéves „Atlantisz harangoz” versmondó versenyről is beszélünk hűséges és újabb Olvasóinknak. (UK)

A tartalomból:

- 1 *Az elégedettség kihívásai*
- 2 *Ne hagyjuk szó nélkül!*
- 9 *Követhető lábnyomok*
- 10 *Falugondnok-képzés*

Az idő pora és a tovább élő dallam

12

„Aki naggyá akar lenni közöttetek, az legyen szolgátok” (Mk 10,43)

Az egyház hírei

Május 7–9-én immár 19. alkalommal szervezték meg a Szabédi napokat **Kolozsváron** és **Szabédon**. A második napon az Egyház Dávid Ferenc Imatermében konferenciát szerveztek, ezen előadást tartott többek között dr. Rezi Elek *Észrevételek Szabédi László unitárius kötődéséhez* címmel és dr. Máthé Dénes *Nyelv és irodalom* címmel. Vasárnap az ünnepség a szabédi templomban folytatódott, ahol Kecskés Csaba, a marosi egyházkör esperese végezte a szolgálatot.

2010. május 9-én tartották a **szentábrahámi** unitárius templom orgonaavató ünnepségét, amelyen Bálint Benczédi Ferenc püspök végezte az istentiszteleti szolgálatot. A hangszer javítását Pap Zoltán orgonaépítő végezte, az orgona bemutatásában közreműködött Lászlóffy Árpád. A javítás költségeit a hívek önkéntes adománya, valamint a Hargita Megyei Tanács fedezte. Borboly Csaba, a Megyei Tanács elnöke részt vett az ünnepségen, és köszöntötte a gyülekezetet.

Május 14-én a **székelyudvarhelyi** Kriza János Szeretetotthonban mutatták be Kedei Mózes *Kapcsolatok...* című, nemrégiben megjelent könyvét, amely a belvárosi unitárius egyházközség és a Litera-Veres Könyvkiadó gondozásában került ki a sajtó alól. A kötetet P. Buzogány Árpád ismertette.

A **Székelykeresztúr** Gyöngye Unitárius Színjátszó Társulat május 7-én és 8-án Ürmösre utazott vendégszerelésre (2007 óta a társulatnak ez a tízedik fellépése). Méhes György Széna vagy szalma című bohózatát és Sylveszter Lajos Nagymosás című darabját adták elő. Ezt másnap egésznapos kirándulás követte Brassóba. A színjátszók meglátogatták a Fekete templomot és libegővel madártávlatból is megnézték a várost.

A Székelykeresztúri Unitárius Vasárnapi Iskola (SZUVI) anyáknapjára május 9-én. Ennek keretében a gyermekek anyáknapjára bábjátékot mutattak be. (*Mikó Amália*)

A **csíkszeredai** gyülekezet május 9-én tartotta konfirmálási ünnepségét, amelynek keretében hat ifjú tett bizonyosságot unitárius hitéről. Isten éltesse sokáig a megkonfirmált ifjakat családjaikkal együtt! (*Solymosi Alpár*)

Az utóbbi tíz esztendőben **Brasóban** együtt konfirmálnak a két gyülekezet ifjai. Május 16-án tizennyolc (nyolc fiú és tíz lány) ifjú tett hitet vallásáról, s fogadott hűséget vallása és unitárius közössége iránt. Az idén a lelkészek közös megegyezése alapján Máthé Sándor óvárosi lelkész készítette fel őket a konfirmációra. Az egyházközségek gondnokai, Balázs András és Huszár Sándor az emléklap mellett az *Unitárius Ösvény* egy-egy példányát adták át a konfirmáltaknak a lelkész által mondott bibliai intelmek kíséretében. (*Máthé Sándor*)

Nyolc **magyarsárosi** növendék május 9-i konfirmációját rendkívüli ünnepély előzte meg: május 2-án Bandi József és neje, Zsuzsanna 50 éves házassági évfordulóját ünnepeltük. Bálint Imre lelkész a szószékről szólott hozzájuk, utána a nőszövetség és a dalárda verssel, énekkel és virággal köszöntötte a jubilánsokat, akik nemcsak a templomi istentiszteletek elmaradhatatlan résztvevői, hanem a nőszövetség és a dalárda több évtizede hűséges tagjai, és az egyházközség rendszeres adományozói is. (*Bálint Imre*)

Megjelentek az Egyház új szertartási emléklapjai: keresztelésre, konfirmációra és házasságmegáldásra használandók. Az emléklapokra év elején pályázatot hirdettünk, melyre 28 személytől több mint 80 pályamunka érkezett be. Az Egyház Média-, Kiadó- és Nyomdabizottsága március 16-án, majd április 20-án értékelte a beérkezett terveket, és kiválasztotta a nyertes munkákat. Az emléklapok szövegét szintén a bizottság tagjai véglegesítették. A nyertes pályázó Balázs-Hegedűs József csíkszeredai grafikus, akinek tervei elsősorban egy-

szerű, letisztult formájukkal tűntek ki. Az emléklapok kerete, valamint a háttérükben fellelhető virágmotívumok a magyar motívumkincshez tartoznak. A lelkészi értekezletekre ezúttal körönként eljuttatunk mindhárom típusból 50–50–50 példányt. Ezenkívül természetesen lehet rendelni a központi hivatalból, Szabó Zoltán iratterjesztőnél. Ára 1 lej példányonként. Felhívjuk azon lelkészek figyelmét, akik az eddigiekben a konfirmációs emléklapot bekeretezett formában adták át az ifjaknak, hogy az új emléklapok mérete A4-es, fehér keret nélkül, tehát ajánlatos nagyobb méretű képkeretet választani, hogy az érvényesülhessen, és paszpartuval (papír kerettel) ellátni.

Április-május folyamán Erdélyben tartózkodott az első Balázs Ferenc-ösztöndíjas amerikai cserediák, Cathy Rion, utolsó éves szeminarista személyében. Mindaddig csak erdélyi ösztöndíjasok használhatták e tanulási lehetőséget az Amerikai Egyesült Államokban. Idéntől egy amerikai unitárius-univerzalista hallgatónak is lehetősége van ellátogatni Erdélybe. Egyhónapos ittléte alatt Cathy falusi és városi gyülekezetek életét ismerte meg és előadásokat hallgatott a kolozsvári PTI Unitárius Karán. Vidéki tapasztalatszerzését a homoródszentpéteri unitárius egyházközségben kezdte, ahol a húsvéti ünnepkör teológiai és népi vallásos hagyományaival ismerkedett. A tapasztalatszerzést Oklándon folytatta, majd a sepsiszentgyörgyi kórházlelkész, Orbán Erika vendége volt. Gyergyószentmiklós után Kolozsvárra érkezett, s közben részt vett a kétnapos budapesti lelkészi munkaértekezleten is.

Halottunk

Benczédi Ilona az Erdélyi Unitárius Egyház központi tisztviselője (gépíró volt 1944–1974 között) 95 éves korában elhunyt. Május 8-án temették el a Házsongárdi temetőbe, a szertartást Rácz Norbert belvárosi lelkész végezte.

Az elégedettség kihívásai

Szöcs István bácsi konfirmációs emlék-könyvjelzőjén többek között ez áll: „A keresztény ember minden nap áhitatot tart, olvassa a Bibliát, saját szavaival imádkozik és legalább egyszer elmondja a Miatyánkot. Nem keresztény ember az, aki nem jár templomba, nem olvassa minden nap a Bibliát, nem imádkozik, és nem mondja el a Miatyánkot.”

Csakugyan ennyi kellene csupán a kereszténység eléréséhez? Eleget ez, hogy keresztényeknek mondhatjuk magunkat? Ugye, milyen könnyűnek tűnik? – De még mielőtt nagyon belelépnénk magunkat az örömteli felismerésbe, tegyük fel őszintén a kérdést: hány ember akad, aki ennek a nagyon egyszerű feltételnek megfelel?

A megközelítés és ennek lecsapódásai világosan látszanak a történelmi egyházak templomlátogatási arányadataiban is. Azt hiszem, nem tévedünk, ha az átlagos templomlátogatást 10% körülire mondhatjuk. Pedig fordítva volna jó: ha mondjuk mindössze 10% lenne a távolmaradók aránya betegség, munka vagy elfoglaltság miatt. Miért tartunk itt? Mi a magyarázata annak, hogy egyházi életünk ennyire a perifériára került? S íme a paradoxon: ez a kérdés éppen azoknak a fülébe jut el, akik éppen hogy a templomba járó 10%-hoz tartoznak, hiszen ők azok, akik számára a hitélet nem közömbös kérdés. Sőt.

Ha végigolvassuk Pál apostolnak a thesszalonikaiakhoz írt első levelét, meggyőződhetünk róla, hogy egy reményteljes, dinamikusan fejlődő gyülekezethez szól. Bár a gyülekezet ellenséges pogány környezetben él, szilárdan kitart az Evangélium ügye mellett. Biztosan rámondhatjuk, amit az első keresztény gyülekezetekről feljegyez Lukács, az Apostolok Cselekedeteinek írója: „kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban.” Pál féltve inti

őket, nehogy lankadjon a lendület, nehogy derékba törjön egy reményteljesen fejlődő gyülekezet a megpróbáltatások, a külső nyomások súlya alatt.

Pál intése persze a mai keresztény gyülekezetekhez is szól, a példa erejével. Ahogy a thesszalonikaiakat biztatja, úgy ösztökél bennünket is.

A templomlátogatási számarányt hoztuk fel figyelemre érdemes negatív példának, de emögött sokkal több gond van a mai gyülekezetekben.

Híveink nagy része a hitelvek ismeretében és a prédikációk hallgatásában határozza meg a hitélet lényegét. Ez a látásmód sok esetben a gyülekezeti tagok passzivitásához vezet.

E téves látásmód maga után vonja a tévesen felfogott hitéletnek egy másik, talán még fájdalmasabb vonását: az egyházat sokan amolyan szolgáltató intézményként fogják fel és ek-

nek szolgálatkészek, működtessék az egyházközséget, mint bármilyen más intézményt (ha a „piacgazdaság” kívánalmainak meg akarnak felelni).

Jó esetben a gondnokok, presbiterek, egyleti és bizottsági tagok részt vesznek a gyülekezeti életben. De mi lesz a többivel, és főleg mi lesz a 90%-nyi távolmaradóval?

Pál azonban egy másfajta gyülekezetről beszél! A gyülekezet, amely élénk táru, a levél fényében igencsak eltér attól a eklézsia-képzettől, amelyet ma megélünk, tapasztalunk. Az összehasonlítás eredménye olyan értékekre hívja fel a figyelmünket, amelyek sajátjai kellene hogy legyenek a mai egyházközségeknek is.

A gyülekezet közösségmegtartó ereje abban az örömben él, hogy együtt tevékenykedhetünk! (Amerikai protestáns egyházközségekben tapasztaltam azt, hogy vasárnap délelőtt két istentiszteletet tartottak, mert a gyülekezet nem fért el a templomban.) A világi tagok valódi hitélete nem csupán a hittételek és írá-

„Kérünk titeket testvéreink, intsétek a tétlenkedőket, biztassátok a bátortalanokat, karoljátok fel az erőtleneket, legyetek türelmesek mindenki iránt.”

(1Thessz 5,14)

képp gondolkoznak: „ünnepen kötelessége az egyháznak kiosztani az úrvacsorát, ha épp akarom, meg kell hogy keresztelje a gyermekemet, ha úgy akarom, meg kell hogy eskessen, el kell temetnie a halottaimat, mert fizettem a fenntartói járulékot, tehát jogom van mindezekhez.

De hol marad a keresztényi kötelesség? Hol van a keresztényi szolgálat, az aktív részvétel a gyülekezet életében?

Kulturális örökségünk rosszul értelmezett lelkipásztor-központúsága is az okok közé sorolható. Sokan így gondolkoznak: van lelkészünk, kántorunk, harangozónk – a „profik”; hát végezzék ők a munkájukat, legye-

sok tanulmányozásában áll, hanem azok megélésében is a mindennapi gyakorlatban. (Minden gyülekezeti tag egyben valamelyik egylet, bizottság vagy énekkar tagja volt.) *Senki nem vonta ki magát a közösségért végzett munkából!* A „hivatásosak” (lelkészek, segédlelkészek, gyakorló teológiai hallgatók, vallásérkölcsi nevelők, énekvezérek) csupán a tevékenységi élet szervezésével, irányításával foglalkoznak. Az igény mindig a tagok részéről jön! Soha nem állhat fenn az, hogy érdektelenség miatt már csirájában kihalt egy tevékenység.

folytatás a 2. oldalon

Mezei Csaba

Az elégedettség kihívásai

folytatás az 1. oldalról

Összetartó erő lehet a közmunka, az egymással való törődés.

Valahogy így kellene hogy kinézzen a gyülekezet. Nem utópia, amiről beszélek, nem régmúlt idők visszaidézése. A jelen egyházközségeinek többsége az Amerikai Egyesült Államokban így működik.

A felsoroltak nyilvánvalóan *többletmunkával* járnak. Társadalmunk nagyobb része sajnos nincs hozzá szokva a többletmunkához. Ilyenkor ezekre a kérdésekre számíthatunk: Mikor? Nekem már a családomra sincs időm! Hogyan? Holtfáradtan érkezem haza minden este, semmihez sincs kedvem, csak pihennék! Mi hasznom belőle? Merő időpazarlás! – De vajon elgondolkoznak-e az eképpen vélekedők a jézusi mondá-

son: „Ahol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is” (Mt 6,21)?

Bavallom, sokszor panaszkodtam hasonlóan magam is. Csakhogy azt a választ kaptam: ne a kifogásokat keressem, állítsak fel végre fontossági sorrendet az életemben. – Ami számunkra fontos, arra időt is tudunk szánni!

A kiindulópont egy individualista társadalomban az, hogy kizárólag mi magunk vagyunk a fontosak. Akkor hát miért ne figyelnenk oda szükségleteink *minden* területére?

Idejében orvoshoz kell fordulni, ha betegek vagyunk. – Ha nem merünk, biztatásra, bátorításra van szükségünk. Munkába kell mennünk, hogy megéljünk. – A tétlenkedőket, habozókat inteni kell! Olvasni, színházba, templomba menni annyit jelent, mint a széppel, a jóval, a helyessel, a lélekemelő érzésekkel töltődni, erőt gyűjteni. Énekelni, felolvasó es-

tékre, teadélutánokra eljárni, emberekkel találkozni, társalogni egyrészt saját lelki gazdagodásunkat, másrészt a gyülekezeti élet gazdagodását eredményezi.

Gyakran abba a tévedésbe esünk, hogy hirtelen lángolással túl sokat vállalunk, és csakhamar kudarcba fullad kezdeményezésünk. Ettől nagyon elmegy az ember kedve. Nem túl sok, nem „emberfeletti” és elérhető célokat kell magunk elé kitűzni!

A siker(élmény) elérésének titka: a cél legyen elérhető cél, legyen élvezetes a munka, lelkesedjünk tevékenységünkért. Ezen az „áron” nemcsak hasznos polgárok, de vidám hívő emberek lehetünk, akik hálát tudunk adni az Isten adta élet lehetőségeiért.

Nincs boldogabb ember, mint aki belátja feladatait és lehetőségeit. Az az elégedett ember, aki reggel felkel, este lefekszik – és közötté azt teszi, amit szeret.

Ne hagyjuk szó nélkül!

Lopják egyházközségeink levéltári és könyvtári anyagát

Közel 15 éves levéltárosi munkám során sokszor hangoztattam, hogy egyházközségeink nagyon sok olyan értékes dokumentumot, könyvet őriznek, amelyek megóvása nemzeti és egyházi szempontból egyaránt fontos. A nemzeti kulturális örökség részét képező régi iratok döntő többségét az erre a célra létrehozott levéltárak őrzik. Minden egyházközség rendelkezik kisebb-nagyobb levéltárral, helyenként könyvtárral, amelyekért elsősorban a lelkészek felelősek.

Révész Imre 1868-as szavait parafrazálva tudnunk kell – és nem szabad elfelednünk egy percre sem –, hogy amit a levéltárban őrzünk, nagy részben unikum, egyetlen darab, tehát pótolhatatlan a maga nemében. Ha egyik vagy másik templomunk, épületünk leég vagy elpusztul, a jószerecse, az áldozatkészség, a közlekedés és az erőfeszítés újakat és dicsőbbeket állíthat a romba dőltek helyett, de hogyha elpusztul, semmivé lesz egy levéltár, vagy elvesz egy-egy értékes irat, akkor nincs többé az a szerecse vagy erő, amely azt valaha helyreállíthatná, pótolhatná.

Általában elmondhatjuk, hogy a levéltári dokumentumok fontos adatokat tartalmaznak a történeti kutatás számára, a művelődés- és társadalomtörténet, hely- és családtörténet, intézménytörténet, valamint az egyre fontosabbá váló úgynevezett mikrotörténet megismeréséhez, az iratok feldolgozása során rekonstruálni lehet a múltnak egy-egy szeletét.

Az egyházközségi levéltárak az egyetemes egyház számára is fontosak. Az itt őrzött dokumentumok az egyházközségek történetének elsődleges forrásai. Elpusztulásuk esetén az egyházközség történetének kutatása, megírása, felderítése leküzdhetetlen akadályokba ütközne, a történelmi gyökerek elvesztése pedig a jelenben folyó egyházi munkát is megnehezítheti. A múltját elfelejtő vagy csak hézagosan ismerő intézmény nehezen tudja a meghatározott társadalmi, kulturális és vallási közegben képviselni feladatát. Egyházunk, egyházközségeink történetének ismerete és az ehhez szükséges dokumentumok, iratok, források, könyvek megőrzése az Evangélium hirdetésének eszköze is, ezért az egyházközségi és lelkészi munka fontos része. Ez épp olyan odafigyelést követel, mint a hívek gondozása. Ennek ellenére sok gyülekezetben a lelkész – tisztelet a kivételnek! – azt sem tudja, milyen levéltári, könyvtári anyag van az egyházközségében, vagy milyen annak az állapota.

Így történhetett meg, hogy Budapesten április 17-én az egyik antikvárium aukcióján kalapács alá került egy rendkívül értékes és ritka dokumentum, *A Székelyszentmihályi Unitária Ecclesia Oskolája Vizsgáló Bizottsági Jegyzőkönyve 1834–1888*. Hasonló jellegű kézirattal még nem találkoztam. A kézirat unitárius pedagógiatörténeti kordokumentum és ugyanakkor gazdag személyi adattár is, amelyben a székelyszentmihályi Unitárius Elemi Iskola félszázados története elevenedik meg.

Szerencsére időben értesültem az aukcióról, és elmondtam Bálint B. Ferenc püspöknek, milyen unitárius érték kerül kalapács alá, illetve, hogy ezt nem szabad kiengednünk a kezünk közül. Ő felhatalmazott, hogy vegyem fel a kapcsolatot az ottani antikváriussal, és bízzuk meg, hogy licitáljon az egyházunk nevében. A jegyzőkönyv

kikiáltási ára húszezer forint volt és a licitálással végül a leütési ár 42 000 forintra emelkedett. Erre az összegre rájön még 15 százalék (6300 forint), így összesen 48 300 forintot fizettünk a dokumentumért.

Nincs módunkban kideríteni, hogy Székelyszentmihályról mikor és hogyan kerülhetett ki a jegyzőkönyv Magyarországra, és hogy ki ezért a felelős, de magával a jelenséggel foglalkoznunk kell, hisz nem fordítunk elég figyelmet levéltári és könyvtári anyagaink megfelelő tárolására és biztonságos őrzésére.

A helyzet azonban drámai, mert az aukció után néhány nappal a Protestáns Teológiai Intézet könyvtára arról értesített, hogy valaki két, 18. századi könyvet vitt be hozzá restaurálásra, és a kötetekben a Járai Unitárius Egyházközség pecsétje látható. Az egyik kötet: Pápai Páriz Ferenc latin–magyar, magyar–latin szótárának 1708-as lőcsei első kiadása. A másik kötet az *Instructio pro tabula regia judiciaria* (Szeben–Kolozsvár, 1777), amelyet Mária Terézia adott ki a királyi tábla részére. (Magyarul: Az erdélyi törvényes királyi tábla számára 1777-ik esztendőben adott rendszabás. Kolozsvár, 1839.) Ez a kötet gyakorlatilag a Bod Péter 1757-ben az egyházi perrendtartásról írt munkájának kiegészítése. Ez a két kötet nem unikum ugyan, de értékes.

Egyházunk nincs arra berendezkedve, hogy a saját tulajdonát, értékeit *visszavásárolja*, csak azért, mert feleltlenek és felületesek vagyunk.

Szerencsénk volt, hogy most erről a két esetről tudomást szereztünk – ahogy néhány éve a Székelykeresztúrról ellopott jegyzőkönyv is visszakerült az egyház tulajdonába –, de vajon hány meg hány esetről nem tudunk, és így milyen sok dokumentum, érték kallódott el az évtizedek során?!

Kelemen Lajos már 1917-ben megkongatta a vészhangot, és felhívta a figyelmet arra, hogy egyházközségi

levéltáraink nincsenek sem tűz, sem lopás, sem elkallódás ellen biztosítva, és „az a tény, hogy székelyföldi anyakönyvet a Szilágyságban találtak meg, és szállítottak be irántunk jó indulattal viseltető egyének, az a tény, hogy egyházközségeink pecsétjeivel ellátott graduálét antiquariusnál találtak meg, s több hasonló eset, mind amellet bizonyítanak, hogy Egyházunk közérdeke parancsolja ezeknek az értékeknek lehető biztonságba helyezését.”

Levéltárosi működésem óta magam is többször felterjesztettem hasonló kérést az Egyházi Képviselő Tanácsnak, miszerint elsősorban a lelkészek nélküli gyülekezetekből össze kell gyűjtenünk a levéltári anyagot a jobb megőrzés és feldolgozás érdekében. 2003-ban meg is született az a képviselőtanácsi határozat, amely lehetővé tette ennek a munkának az elindítását. Voltak gyülekezetek, amelyek megértették az értékmegtő feladat fontosságát és elhozhattuk a levéltári anyagot – azóta szakszerűen rendeztük, dobozoltuk, jegyzékeltük is őket, így megmentve a további rongálódástól, penészedéstől, pusztulástól, lopástól. Ellenben voltak olyan egyházközségek is, amelyek hevesen tiltakoztak, úgy értékelve a szándékunkat, mint a kommunista rendszerbeli államosítást, hogy tudniillik *el akarjuk venni* egyházközségi értékeiket. Voltak, akik csak akkor döbbsentek rá, milyen értékes dokumentumokat őriznek, amikor kinyitottam az egyházközség levéltári szekrényét.

Zárógondolatként újból hangsúlyozni szeretném: a fenti két eset is rávilágított arra, hogyha nem cselekszünk, és nem gyűjtjük össze vagy nem tároljuk megfelelőképpen értékeinket, dokumentumainkat, akkor a nemtörődömség, a hanyagság miatt az a kevés is elvész, amink van – esetleg tolvajok kezére jut, vagy az iratok papíryanagából az egerek készítenek kényelmes vackot maguknak.

Molnár B. Lehel

Életsorsok

„Mert nem lehettem...”

Ne vegyék nagyképszerűségnek, hogy Wass Albert *Kard és kasza* című regényének előszavából idézek: „Hogy mi ennek az írásomnak a célja? Először is az, hogy valamiféle maradandó emlékoszlopot állítson a múltnak, mielőtt a bölények hátrahagyott csapásait a fölismerhetetlenségig szét nem tapossák a birkanyájak.”

Nem akarok párhuzamot vonni egy ország történelmét jellemző korról, csupán szüleink és a mi korosztályunkra nehezedő évekről, igazságtalanságokról szeretnék megemlékezni az évtizedek jogán.

Fiatalfván születtem 1943. október 8-án. Itt kezdődött az első nagy

igazságtalanság, minthogy Goga jegyző az én nevemet Rákhel Ilona helyett Rafira Ileanának írta be az anyakönyvbe. Ebben a formában én a nevemet nem használtam, mindig csak így: Veress Ilona. Így kaptam számos sporteredményemért oklevelet, csak az érettségi bizonyítványomban vagyok Veress Ileana és a személyazonosságimban – teljes román névvel.

Nagyapám iparos volt, kerekeshmester, édesapám is ezt folytatta a földművelés mellett – aranykalászos gazdaként –, és ez ok volt arra, hogy kuláklisra kerüljenek, más 18 gazdával együtt. Elvették a jó föl-

deket, hogy megalapíthassák a kollektív gazdaságot azoknak, akiknek nem volt földjük. A beszolgáltatást meghagyták, csépléskor még a vetőmagbúzáat is elvették, mindent be kellett szolgáltatni. Az adóról nem is jó beszélni, annyiszor „mazzsoráltak”, ahányszor csak akartak. Ha valamiből pénzt sikerült csinálni, már jöttek és vitték adóba. Sokszor foglaltak – amíg volt állat az istállóban azokat, amikor már az utolsó lovat is elvezették, akkor a házban. Így vitték el az ingaórát vagy édesapám csizmáját, s ha sikerült kiváltani, az csak rövid ideig tartott, a következő foglaláskor újra útnak indultak, mert ezekre fájtnak leginkább a foga a végrehajtónak.

folytatás a 4. oldalon

őzv. Szabó Györgyné
Veress Ilona

„Mert nem lehettem...”

folytatás a 3. oldalról

Nagyapám mondta: „Ez most olyan, mint amikor megárad a folyó, jön a sáros víz szeméttel, mocsokkal a tetején, de egyszer majd a szemét ismét az aljára kerül.” Hát arra bizony sokáig kellett várni, sajnos sokan estek akkor áldozatul azoknak a rettenetes éveknél, köztük az én drága, jó, dolgozó nagyapám is.

Az I–IV. osztályt Fiafalván végeztem, első gimnáziumba Székelykeresztúron a br. Orbán Balázs Unitárius Gimnáziumba írtattak szüleim. Az államosításkor, 1948-ban, megváltoztatták a nevét, Liceul Maghiar Mixt lett. Itt érettségiztem 1952-ben, több osztálytársammal Marosvásárhelyre mentünk felvételizni az orvosi egyetemre. Sokan voltunk jelentkezők, több mint ötszázan, mert akkor az egyetem magyar nyelvű volt, így az egész országból voltak jelentkezők. Bejutó hely, úgy emlékszem, 120 volt. A dolgozat megírása után kitétték az eredményt és én a 8. voltam, Veress Răfira Ileana néven. Sírni kezdtem, mert hiába erőszakolták a szüleimet, hogy álljanak be a kollektív gazdaságba, mert szükség van a keresekre meg a gazdasági felszerelésre, amivel rendelkeztek – nem álltak kötélnek. Így a társadalmi osztályt igazoló okmányomon az állt, hogy édesapám Veress István – kulák. Szóbelizni csak azután engedtek, ha teljes volt az iratcsomód – nálam ez az igazolás nem volt benne. Sírtam, az osztálytársaim vígasztalni kezdtek: „ne sírj, Veress Ilus, amiért nem sikerült” – nem tudták, hogy az első tizben szereplő Veress Răfira Ileana én vagyok, hiszen engem mindenki Ilona néven ismert. Miután leadtam azt a hiányzó igazolást, rám támadtak, hogy osztályelenség vagyok, beférkőztem a szocialista ifjúság közé, hogy megfertőzzem stb. Pedig akkor még a 18. életévemet sem töltöttem be – ugye, milyen veszélyes ellenség lehettem?!

Nem akartam mást, csak tanulni, orvos szerettem volna lenni.

Aztán kérést adtam be a tanfelügyelőségre, mert voltak érettségizett diákok, akik tanítottak az V–VIII. osztályban. A kérésem bal felső sarkára ez volt írva: számtan, fizika. Gondolom, a rajoni tanfelügyelőségen az

érettségi bizonyítványom alapján javasolták, hogy ezeket a tantárgyakat taníthatom. De a jobb felső sarkára piros ceruzával ez volt írva: KULÁK – és visszaküldték a kérésemet.

Semmilyen lehetőség nem maradt, hiszen nem vettek fel az állami intézményekhez, a kulákság miatt. Napszámra igen, az állami gazdaság kertészetében dolgoztunk a növéremmel. Még az is megtörtént, hogy a kultúrházban egy lelkes aktivista leszólt a színpadról: „A kulákfiókák hagyják el a termet – kifelé innen!” Pedig mi is szerettünk volna táncolni, hiszen 16–18 éves fiatalok voltunk!

Miután felmentették szüleimet a kulákság alól, Székelyudvarhelyen jelentkeztem az állami gazdasághoz, de az igazgató azzal indokolta, hogy nem maradhatok a rajonközpontban, hogy én amolyan frissen felmentett kulákfióka vagyok. Menjek máshová – esetleg Vargyasra, az ottani részleghez. Elfogadtam a „normaszámláló” (munkaegység mérő) kinevezést, így kerültem az állami gazdasághoz, később több mint 30 éven át könyvelőként dolgoztam.

Vargyasra a részleg főnöke Szabó György volt, Uzon szülöttje, ő lett a férjem. 1963-ban hazakerültünk az uzoni állami gazdaságba. Férjem az 1. sz. farm felelőse volt, széles körben

elismert burgonya- és búzatermesztő, több éven át országos első helyezéssel. Sajnos 1993 óta özvegy vagyok, három gyermeket neveltünk fel, szép és nagy családot indítottunk útnak.

Szülőfalum után most is honvégyam van, az egy templom faluja, ahol két felekezeti imádkozhat a jó Istenhez. S most már a temető is hív haza, ahol az én drága jó szüleim pihennek.

Igen, későre lett igaza nagyapámnak: idő kellett, amíg a zavaros folyó megtisztult, s a szemét eltűnt a tetejéről.

„A humor Isten ajándéka”

(Báró József)

A kedvenc

Sok évvel ezelőtt történt, hogy az egyesült államokbeli Bedford testvérgyülekezetéből egyházi küldöttség érkezett Abásfalvára. A csoport tagja volt a bedfordi harangozó, bizonyos Riff is, aki vérző szívvel hagyta otthon, az Államokban „ölbelt ebét”, amely egyébként hatalmas, vérfagyasztó vagyondédelmi kutya volt. Riff lelkesen szívott magába minden újdonságot Abásfalván, arca olykor mégis elkomorult: ilyenkor a drága otthon maradt után epekedett.

Amikor a bedfordi küldöttségnek Udvarhelyt mutogatták, Riff vett egy képeslapot, amit aztán – mindenki értetlenségére – szorosán az alkar-

jára gumizva hurcolt vagy két napig. Később kiderült: a képes levelezőlapot elsősorban is a kutájának küldte haza. S mivel a kutya megmagyarázhatatlan okból nem tudott olvasni, Riff legalább a maga testszagával kívánhatott neki minden szépet „a messzi távolból”.

Történt viszont, hogy ismételt és kétségbeesett próbálkozások árán sikerült végre telefonkapcsolatot létesíteni Abásfalva és Riff bedfordi otthona között. Riff, amikor végre felvették a kagylót, átllekesült arccal szólt bele a kagylóba:

– Hello, Marylin? Add a Kutját!

Elmondta Bulbuka Csaba, Kolozsvár

Az első végzős osztály 50 év után

Bartha Márta tanítónővel Czire Szabolcs beszélget

Így az év vége felé mit érez az, aki 50 év után az elemi tagozat újraindításánál bábáskodott, és most az első végzős osztálytól készül búcsúzni?

„Keresem a szót, keresem a hangot...”, mit mondhatnék még ennek a kis csapatnak, hiszen 20 nap és vége... Egy korszak újra lezárult: nekem egy újabb IV. osztály, nekik a kisiskolás évek.

Hogyan tekintesz vissza az indulásra?

Öröm és jóérzés tölt el, ha visszatekintek az elmúlt négy évre. Sok álom vált valóra, számos kemény munka hozta meg a gyümölcsét.

Hogyan is indultunk? Hónapokkal az indulás előtt olyan lázban égtem talán, mint amikor 18 éves koromban indultam első munkahelyemre a Homoród mentén. Válaszra és megoldásokra váró kérdéseket tettem fel magamban: Mit adhatunk ma mást itt, Székelykeresztúron a gyermekeknek? Hogyan tudnánk hatékonyabban kiegészíteni az otthoni nevelést? Mire van szüksége a mai gyermeknek?

Az elmúlt évek alatt több oktatási alternatívát kipróbáltam. Tanítottam összevont osztályban falun, városban, hagyományos osztályban és a step by step alternatív módszer szerint is. Mindezeket felhasználva kerestem az utat, a lehetőségeket, melyek segítik a keresztúri iskolai világba való bevonulásunkat, melyeket elfogadva a szülők is bizalmat szavaznak iskolánk iránt. Nagy volt a felelősség: 50 év után újra indul az elemi oktatás a Székelykeresztúri Unitárius Gimnáziumban.

Egy mondatban: milyen alapelvet tudnál megfogalmazni?

Iskolánk a múlt szellemiségét kövesse, maias legyen és mindenekelőtt gyermekközpontú.

Mi az, amit tárgyi szinten ma egy szülő láthat ebben az iskolában, mi várja a gyereket?

Otthoniasan, családiasan berendezett tantermek, célirányosan megtervezett bútorzat, melyben helye van a gyermekek saját kis szekrényének, táskának cipőnek, a tantárgyak sajátos kellékeinek, a CD-lejátszónak, a fénymásológépnak és minden gyermeknek van saját könnyen mozgatható asztala, melyeket különböző alakzatba lehet rendezni.

És milyen tanítókra számíthat itt a szülő?

Fontosnak tartottam és tartom, hogy a szép és igen hasznos külső feltételeket megfelelő lelki és szellemi tartalommal kell feltölteni. Mi tanítók kell, hogy rendelkez-

zünk egy olyan lelkiséggel, amit átadni és érezni lehet, ami többletet és másságot ad munkánkunk, melynek eredményei évek múlva látszanak igazán. Nem a pillanatnyi sikereknek és eredményeknek nevelünk, hanem az egyedi és nagybetűs Életnek.

A napi tevékenységek és rendezvények terén hogyan mutatkozik meg az iskola sajátossága?

Hagyományos iskola vagyunk, egyedi lehetőségekkel: akár a napi tevékenységet, akár a programot, akár a rendezvényeinket tekintjük. A napi tevékenységünk magába foglalja a közös tízórazást és ebédelést a konviktusban, a tanórákat, a délutáni tanulást, valamint, a speciális tevékenységeket.

Heti programunkban szerepel a hétfő reggeli beszélgetés, a népi gyermekjátékok és néptánc oktatása szak-

emberek által, tehetségszorgató tevékenységek (rajz, ének, kézművészet, anyanyelv és matematika), élő zeneórák ismert, gitárkísérettel működő speciális zeneóra. Négy év után úgy értékeljük, hogy ezen kiegészítő tevékenységek igen jó hatással voltak a gyermekek gondolkodására, közösségi életükre, magatartásukra, mozgásuk alakulására és általában a szellemi, fizikai fejlődésükre.

Az iskolai nevelés fontos kiegészítője a szülőkkel való rendszeres és változatos kapcsolattartás.

Rendezvényeink követik azt a szellemiséget, amit próbálunk egyedivé tenni iskolánkban, és amelyet a mindenkorai gyermek, a hagyományok tisztelete és szeretete alakít. Kiemelkedő rendezvényünk az Adventi vásár, mely családias hangulatban, több mint kétszáz résztvevővel zajlik, valamint a május második hetében történő kétnapos Vadrózsák Hagyományörző Tevékenység.

Szeretném, ha mesélnél erről a Kriza János püspök Vadrózsák könyvéről elnevezett hagyományörző rendezvényről.

Személyesen is közel állok a néphagyományokhoz, azok népszerűsítéséhez, így hát iskolánk szellemiségéhez igazodva szinte magát kínálta ez a rendezvény.

Ugyanakkor körültekintően vigyáztam arra, hogy olyan rendezvényt honosítsunk meg az iskolában, ami még nincs a városban és a kistérségben. Vallom, hogy minden nép, minden nemzet a hagyományaiban él, a hagyományai által válik mássá, különlegessé és értékessé.

folytatás a 6. oldalon

Az első végzős osztály...

folytatás a 5. oldalról

Nekünk tanítóknak, a hagyományörzés szempontjából, nagy hatalom van a kezünkben. Fontos, hogy megismertessük, megérezzük gyermekeinkkel a népmeséink derűjét, népmondáink történelmi igazságait, népdalaink, népballadáink érzésvilágát, néptáncunk ritmusát, népviseleteink színeit, büszkeségeinket, értékeinket.

Ez a rendezvény minden évben egy-egy olyan személy nevéhez is kötődik, aki életével, munkájával példát állít elénk a hagyományörzés, anyanyelvápolás kimeríthetetlen lehetőségeiből. Így az elmúlt években dr. Molnos Angéla lélektanász, nyelvápoló emlékének adóztunk tisztelettel, valamint dr. Molnár Istvánra emlékeztünk, a tanárra, a múzeumalapítóra. Az idén Kriza János néprajzkutató, költő, műfordító, püspök személyét és munkásságát ismertettük a résztvevőkkel, aki iskolánkban végezte tanulmányait és a Vadrózsák című népköltési gyűjteményével beírta nevét a hagyományápolás kimeríthetetlen világába. Az idei alkalom a torockói népviselet és kultúra világába is elvezette a résztvevőket.

2010-ben harmadszor került megrendezésre a Vadrózsák Hagyományörző Tevékenység, mely egy kis részt szeretne felvállalni a hagyományörzés kötelezettségéből és az anyanyelv ápolásából.

Az idei kiíráson a kolozsvári testvériskola két osztálya is részt vett. Milyen volt az idei „kínálat”?

A rendezvényen az idén közel 400 kisiskolás vett részt népviseletben és mutatta be a különböző népi műfajban az előadását. Élmény volt számukra a közös népi játék tanulás, a közös hagyományos ebéd és kürtöskalács elfogyasztása, a népi mesterségek tanulása szakemberek irányításával (fafaragás, varrás, szalmafonás, bútorfestés, mézeskalácssírás), az élménybeszámoló, a tánc és a meglepetéseket tartogató díjkiosztás.

Ezek a rendezvények mindenképpen az iskola többletéhez tartoznak. E többletet még milyen példákkal tudnád bemutatni?

A már megfogalmazott lelkeség és annak a megélése, hogy az egész iskola elsőtől tizenkettedikig egy csapat, egy közösség kiemelten többletet jelent. Részt veszünk minden osztály és tagozat eseményén, számon tartjuk eredményeiket, megosztjuk a nehézségeket. Ezt a gyermekek is érzik és tapasztalják. Igen fontos része ennek a csapatmunkának az is, hogy az elemisek rendezvényein segítő szervezők a IX., X., XI. osztályosok. Egyedi élmény az első és XII. osztályok közti kapcsolat, ami szeptembertől júniusig, a búcsúzásig tart.

Ugyanakkor a napi rendszerességgel történő reggeli és délutáni ima, amivel kezdjük és végzünk a napot, vagy az evések előtti és utáni hálaadás, mind a többletet gazdagítják.

Hiszem, hogy ezek következetes megléte a gyermekek életében egy rendszerbe foglalja a napot, az eseményeket, az életüket, és nevelő hatása sem elhanyagolható.

Végül, térjünk vissza a búcsú hangulatához. Milyen érzésekkel válsz meg e kedves osztályodtól?

Hálás vagyok a jó Istennek ezért az osztályomért is, az eltelt négy esztendőért, a munkáért, amit lehetőségem volt megtenni. Így négy évente, amikor már az utolsó napokat számoljuk a IV. osztályból, a sok jó érzés mellett elfog egyfajta szomorúság is, mely érezteti akarva-akaratlanul az összetartozást és az elválást. Az összetartozást azzal a 23 gyermekkel, akikkel napjainkat, ételünket, örömeinket, bánatainkat osztottuk meg a tanulás, a játszás, a kirándulások, a rendezvények közössége mellett.

Így marad és maradunk mindannyiunk életében egy jel, mely meg-megjelenik és játékos komolysággal biztat. Jel marad ez a csapat az iskola történelmében is, hiszen ők voltak 50 év után az első kisiskolások.

Fiaim, csak énekeljetek!...

Április 25-én a Kisgyörgy József Unitárius Dalkör napja – most már tizedik éve egyházközségünk ünnepe.

1850 és 2010 jeles évszámok a küllődombói egyházközség életében. 160 évvel ezelőtt egy fiatal lelkes tanító érkezett a faluba, Kisgyörgy József, aki beköszöntő beszédében ekképp vallott: „Én egy fiatal, szeretettel telve lévő szívét hoztam nektek, kérlek, fogadjátok olyan szeretettel, mint amilyen szeretettel jöttem én ide, hogy titeket a szépre, a jóra tanítsalak.”

Kibontott zászlajára csak egy mondatot írt „Fiaim, csak énekeljetek”. Tanítókódása alatt elérte, hogy Dom-

bón egyetlen ember sem maradt, aki írni-olvasni ne tanult volna meg.

Hogy ma ilyen szép múltra tekinthetünk vissza, nagymértékben a mai dalköri tagoknak is köszönhető. Név szerint: Vargancsik Sz. W. Katalin karnagy, Péterfi Sándor lelkész/elnök, Szabó Sándor S., Hunyadi János, Mátyás Sándor I., Szabó Sándor r., Székely András, Székely József, Mik-

lós Sándor S., Miklós János J., Boaru Elek, Szabó Sándor A., Loghin Sándor, Ozsváth János, Ozsváth Márton, Miklós György GyD., Székely Sándor f., Ozsváth András dalköri tagoknak, akik elhoztátok a múlt örökségét a jelennek.

Szeressétek a dalkört! Ápoljátok, védjétek! Szép a cél, amit meg kell őriznetek, de nehéz az igája! Viseljétek el úgy, mint apáitok a sors nehéz keresztjét, s úgy adjátok át a jövőnek, hogy elmondhassátok: „Mi reá vigyáztunk, vigyázzatok ti is rája.” Ha ezt megtartjátok, hiszem, hogy nem hiába van felírva díszlobogónkra a jelmondat: „Fiaim, csak énekeljetek!” – mert itt, a bércekkal koszorúzott Erdély-országban nem hal el a dal a magyar ajkakon!

Péterfi Sándorné

Hagyományteremtés

Vargyasról elszármazottak találkozója a sepsiszentgyörgyi unitárius nőszövetség szervezésében

A sepsiszentgyörgyi unitárius egyháztagek származási/születési hely szerinti összetételét vizsgálva aligha lepődhetünk meg azon, hogy igen sokan nem a városban, hanem Háromszék valamelyik kisebb településén születtünk. A városban keresett és megtalált munkalehetőségek számos család életét alakították át. Nőszövetségünk „leleményes hagyományt” teremtett azáltal, hogy szeretetvendégségeink egy részét a Vargyasról, Homoródmásról, Felsőrákosról, Bölönből, Ürmösről, Árkosról avagy épp Szentivánlaborfalváról és környékéről elszármazottak szervezik meg.

Így került sor a Vargyasról Sepsiszentgyörgyre költözött unitárius egyháztagek második, bensőséges találkozására.

Dimény András nyugalmazott tiszteletest, Andorkó Ferenc vargyasi lelkészt és a szeretetvendégség többi résztvevőjét Kovács István, a szentgyörgyi egyházközségünk lelkésze köszöntötte, majd lélekérintő imája után zoltárt énekeltünk.

„A szülőföld vonzását, a batyuba csomagolt útravalót időnként elővesszük” – kezdte előadását Andorkó Ferenc. Meleg hangon köszöntötte a sok-sok ismerőst, kollégáit, majd bemutatta szülőfaluját, alapul véve a falufüzetek sorozatban megjelent „Vargyas-monográfiát”.

Vargyas a Dél-Hargita hegységhez tartozó 717 m magas Látó-hegy alatt, a Vargyas és Kormos vizének völgyében fekszik. A honfoglalás éveitől magyarok által lakott terület, Erdővidék egyik legrégebb és legnagyobb települése. Farkas Ferenc *Vargyas múltjából* című írásában ezt találhatjuk: „Vargyas mint nagyfalú, már az 1334-es pápai jegyzékében szerepel, Vaygiás néven, mint önálló egyházmegye.” A falu patrónusa, a Dániel család legelső ismert tagja, Dániel Balázs 1393-ban Luxemburgi Zsigmond hadseregében harcolt Nikápolynál, majd minden nemzedéke kitűnt szabadságszeretettel és áldozataival, hozzájárulva e vidék fejlődéséhez, gazdagodásához. A Dániel-kastély első írásos említése 1580-ból való, reneszánsz, majd barokk és klasszicizmus elemeit őrző épületgyűttes, ma turisztikai objektum.

A reformáció radikális irányzata, az unitarizmus csakhamar teret hódított. E vallás „Vargyas bátyájává” vált; 1567-től számítjuk az egyházközségünk történetét – szólt a lelkész –, amikor az alszegi templom, paplak és iskola az unitáriusok tulajdona lett, 1813-ig, amikor lebontották és új, szép templomot, paplakot, „felekezeti iskolát” és kántori lakot építettek. Dr. Borbáth Károly jegyzetei szerint a falu első unitárius lelkésze 1585-ben Balogh Péter volt, a tanító pedig Károli Gergely. A 11. lelkésze a templomépítő Kiss Mihály (1813–1826), a 15. pedig Dobai István (1930–1938), az erdélyi Tizenegyek Társaságának tagja. Ennek az időszaknak a segédlelkésze Nemes Dénes volt, aki ma Bodokon él. A „magyar világ” lelkészeként Kádár Lajos vigyázta az unitárius lelkeket. A 17. tiszteletes a meghívott Dimény András (lel-

készségének tartama: 1944–1990), és 1990 óta Andorkó Ferenc.

Andorkó tiszteletes adatokkal mutatta be a gyülekezet lélekszámának alakulását. Nézzünk mi is körül a sorszorokban: 1534–37 között Vargyas 80 kapuval adózó település, 1747-ben 679, 1815-ben 1019, 1905-ben 1847, 1966-ban 2218, 1976-ban 2395 – majd sajnos csökkenően a lélekszám, így 1992-ben 1670, 2000-ben 1577 az unitárius hívek száma.

1868-ban már Ifjúsági Egyesület működött a faluban, 1910-től a nemrég centenáriumát ünneplő Dávid Ferenc Dalárda, 1913-tól Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet, 1920-tól Nőszövetség. Dobai tiszteletes asszony vezetésével 1936 körül kézimunka-kört szerveztek, a varró- és

szabótanfolyamon több mint 100 a résztvevők száma, de a színdarabok, előadások kimagasló eredményei, sikerei is említésre méltók. Mindezeket a tevékenységeket elsorvasztotta, megrekesztette a háború, majd a kommunista diktatúra, de a rendszerváltás óta ismét nagy lendülettel dolgozunk – mondta lelkesen Andorkó Ferenc.

A település unitárius egyházi jelentőségét tekintve nem hagyható figyelmen kívül, hogy e mai napig Vargyason hat ízben tartotta zsinati ülését az egyház.

A 93. életévében járó Dimény András nyugalmazott lelkész csodálatra méltó, vidám hangon köszöntötte a jelenlevőket: „Kedveseim! Nyilvántartunk titeket! Vigyázzatok egymásra! A család a boldog társadalom központja. Nagy a veszély, kikezdődött a családi élet, könnyen felbomlanak. Imádkozzatok, ahogyan édesanyátok tanított rá: „Jöjj el Jézus, légy vendégünk, / amit adtál, add meg nekünk. / Édesanyám tanít rája, / Áldott érte szíve, szája.” Megható beszédét így summázta: „A sors keze elsodorhat messze-messze, Édesanyám imádsága elér hozzám minden este.” Majd – mintegy záróakkordként – a példamutató életű lelkész megadta a hangot Kodály Zoltán *Esti dalához*.

A jelenlevők nagy száma a bizonyíték arra, hogy a vargyasiak aktív atyafiként hitüket, vallásukat, egyéniségüket hozták magukkal Sepsiszentgyörgyre költözve, nem feledve édes szülőföldjüket, bölcsőjüket, papjukat, tanítójukat, családtagjaikat, rokonaikat.

Ferenczi Mária-Magdolna

Vesztes vagy győztes?

Az emberek szeretik vagy éppen irigylik azokat, akik bölcsen, magabiztosan irányítják életüket. És azt mondják: *könnyű nekik*. Az ilyenekről szinte senki nem feltételezi, hogy néha ők is elyengülnek. Környezetük annyira megszokta kiegyensúlyozottságukat és vidámságukat, hogy ha fel is tűnik néha egy árny az arcukon, könnyedén mondják: „Te úgyis megoldod! Bölcs vagy!” Mintha az előbbi erőfeszítés nélkül történhetne, az utóbbi pedig magától ragadna az emberre.

Ezzel szemben vannak, akik folyamatosan magukra irányítják a figyelmet. Ők a gyengék, a törekenyek, a segítségre szorultak. Róluk mondjuk: „Jaj, szegények!” Pedig sokszor az történik, hogy egyszerűen beleszorultak ebbe a szerepbe, és megszokták, hogy ők az „áldozatok”.

Mindannyian lehetünk áldozatok. Mert mindenki életében vannak történések és törések, amik kiválthatnák az áldozat-szindrómát.

De mit is jelent ez a szerep? És tényleg kényelmesebb ezt vállalni? Mert igaz, hogy több figyelmet és törődést kapnak az ilyenek. De mit jelenthet ilyen állapotban lenni folyamatosan? Milyen az ember önértékelése? És mit kezd magával, amikor egyedül ül a szobában, vagy mikor a tükörbe néz? Amikor senki nem figyel rá, és nincs akitől kicsikarni a szeretetet.

Gyakran önmagunkat tesszük áldozattá:

1. Alávetjük magunkat mások akaratának. Azt mondják: ez a jó szakma, ezt válaszd, mert ez a menő. Aztán évek elteltével rádöbbenünk, hogy nem ez az, amit szerettünk volna magunknak. Mert nem nyújt örömet, nem a kiteljesedésről szól, s robotként végezzük, mert valamiből meg kell élni.

2. Belekapaszkodunk életünknek egy olyan történésebe, amiről nem értjük, hogy miért éppen velünk történt, és nem tudjuk feldolgozni. A legegyszerűbb és talán a legkényelmesebb formát választjuk: áldozatai leszünk a helyzetnek.

3. Betegségeink áldozatává válunk, mert ilyenkor ránk figyelnek, sajnálnak és törődnek velünk, előtte pedig nem tették. Gyerekeknél tapasztalható, hogy amikor egy komolyabb betegséget kell elszenvedniük (ugyan, ki akar beteg lenni?), azt élik át, hogy emiatt sokkal elnézőbbek lesznek irányukban a felnőttek. Aztán annyira megszokják ezt a helyzetet, hogy amikor már felgyógyulnak betegségeikből, nem tudják elfogadni, hogy most már őket is normális gyerekként kezelik. És az elvárásokat is ehhez igazítják.

4. Ha tudatosul bennünk, hogy egy nem működő kapcsolatban élünk, és szenvedünk is ettől, de inkább választjuk a beletörődést, a panaszos elszenvet, a gyötrődve élést, mintsem a kiszállást. Mert ugye: ki tudja, mit hoz az egyedüllét, vagy egy új kapcsolat?

5. Ha önpusztító életet élünk, és engedjük, hogy nyugtatóktól, élnékióktól, alkoholtól vagy nikotintól függővé váljunk, akkor is áldozattá válunk. De ha testünknek nem nyújtunk pihenést, ha engedjük, hogy a feszültség eltöltsön, vagy az érzelmeinkkel való szembenézés helyett a munkába menekülünk, hasonlóan áldozatokká válhatunk.

Önmagunkat különbözőképpen tehetjük tönkre. Leginkább önbizalomhiányos, gyáva énképünkkel. Ha önképünk romboló, ha sikerül elhitetnünk magunkkal, mennyi mindenre nem vagyunk képesek, ha nincs önbizalmunk, nem tudunk felemelkedni, akkor könnyen valóban ilyenekké válunk, és nem csoda, ha az áldozat-szindrómába ragadunk bele.

Ha az ember nem tud kilépni az áldozat szerepéből, akkor nem tapasztalja meg a fejlődést, a felszabadulást, a többé levést, és ott marad azon a szinten, ahol csak az emberek szálmára számíthat. És ez kinek elég?

Életünk akkor kezd működni, amikor képesek vagyunk az önbecsülésre és a hatékonyságra. Hogy ehhez be kell vállalni a befele fordulást, a valósággal való szembenézést, az idegtépő önelemzést, ez tény. És soha senki nem mondta, hogy ez könnyű. Sőt, időnként be kell vállalni a magányt, amiből kizárjuk a mások sajnálatát és segítségét. De célunk mi? Vesztesek vagy győztesek akarunk lenni?

Minden helyzetben. Igen, minden helyzetben lehetőségünk van választani, hogy a hatékonyságot és az őszinteséget választjuk vagy ezek elmentését. Az áldozat bennünk akkor alakul át nem áldozattá, amikor teljesen hisszük, hogy értékesek vagyunk, és ennek megfelelően viselkedünk. Amikor megérezzük a belső erőnket, és engedjük, hogy eltöltsön, hogy feloldja görcseinket, félelmeinket. Hamarosan mindenki ezt fogja érezni rajtunk és úgy viszonyul majd, mint, akik nagy értékkel, belső tudással és nagy képességgel bírnak. És talán hamarosan előkerülnek azok is, akik segítségért fordulnak hozzánk...

Ferenczi Enikő

Kórházlelkészi szolgálat

Hogy beteg hozzátartozóját idejében elérjük, kérjük tartózkodási helyét (nevét, a kórházat és a kórterem számát) a következő telefonszámokon bejelenteni:

Orbán Erika, Sepsiszentgyörgy,
0740-502563;

Katona Dénes, Székelyudvarhely,
0266-213100;

Ferenczi Enikő, Kolozsvár,
0740-063767;

Pavelka Attila, Marosvásárhely,
0746-234917.

Május 9-én a kolozsvári unitárius templomban megemlékeztek a tavaly októberben elhunyt dr. Gyarmathy György professzorról, egyházunk jötevőjéről. Az ünnepi műsorban közreműködött Molnár Tünde orgonaművész, Pataki Enikő ének-művész és Márkos Albert hegedűművész. A megemlékezés május 15-én Lókodban folytatódott.

Követhető lábnyomok

Kopjafaavatás Gyarmathy György emlékére

A világtól elzárta, a dombok lankás oldalai közt húzódik meg Lókod. Az üres házak között dolgozó fiatal kezét alig látni, az emberek behúzódnak hajlékaikba, belenyugszanak magányos sorsukba. Természetes lesz az elöregedés, a reménytelenség, az elnéptelenedés és kiábrándultság. Addig, amíg valaki fel nem fedezi őket, amíg fel nem karolja a sorsának kiszolgáltatottait. Mert akkor felcsillan a szemük, és ismét hinni kezdenek. Mi is egy ilyen önzetlen támogatóra emlékezünk, akinek cselekedetei példamutató értéket képviselnek számunkra.

Gyarmathy Györgynek állítottak ünnepélyes keretek között kopjafát május 15-én a lókodi Kiss Rozália Ökumenikus Öregotthon udvarán. Gyarmathy álomból valóságot teremtett ezen a helyen. Ismerősök, barátok, öregotthoni bentlakók és dolgozók gyűltek össze az ünnepi istentiszteletre, amelyet Tódor Csaba homoródszentpáli lelkész tartott. A Mt 5,8-at választva bibliai alapgondolatul elmondta, hogy az igazán nagy emberek észreveszik a kis, eldugott helyeket, amelyek segítségre szorulnak; átlátnak az élethelyzeteken, belátnak a völgyek mélyébe, és maradandó nyomokat hagynak számunkra, amelyeket követhetünk. A lelkész elmesélte megismerkedésüket, ahogyan többnyire mindnyájan emlékezünk Gyarmathy Györgyre: szelíd, kék szem, derűs mosoly. Jól kérdezett, érdeklődött, és belátott mindennek a mélyébe, ahogyan a napsugár behatol a patak kövei közé. Már a 80-as, 90-es években olyan dolgokat tett, amelyekre alig mutatkozott lehetőség – az akkori körülmények között.

A prédikációban Tódor kitért arra, hogy százhetven éve temették Augusztinovich Pált, egyházunk jötevőjét. Az ő nagyságához hasonlíthatjuk Gyarmathy Györgyöt. Szerették egyházukat, mert érezték, hogy magukban rejtik a jövő kikeletét. Távolról tudtak rálátni a jelenségekre és a mélyükbe tekintettek. Amikor senki sem hitte, hogy lehet valamit is tenni, ők léptek. Az elmúlt húsz évben, a nehéz idők után a nagy emberek java ment el. És aki marad, azt is megöli a „tisztviselés”. Gyarmathy György látta, hogy segíteni kell – és segített.

Olyan időket élünk, hogy szükségünk van ilyen jellemekre. Olyanra, aki nagyvilági emberként sem feledkezik meg származási helyéről, nemzetéről. Fejet hajtunk és megköszönjük nemes cselekedeteit – fejezte be ünnepi gondolatmenetét a lelkész.

Az istentisztelet keretében a kolozsvári Concordia vonósnégyes előadásában meghallgattuk J. Haydn *A Megváltó hét szava a kereszten* című művének két tételét. Az udvaron Bálint Benczédi Ferenc püspök a Jel 3,11–12 alapján elmondta: azzal a reménnyel állunk meg a kopjafa mellett, hogy ez erőt ad a további feladatokra. Kopjafát állítunk, amely jelképünk, szimbólumunk, és segít eligazodni a valóságban azáltal, hogy egy más valóra

figyelmeztet. A kopjafa Gyarmathy György életét jelképezi: élete beágyazódott Erdélybe, és Svájcban akkor sem felejtett el minket, mikor már úgy tűnt, feledésbe merülünk. A feladatokon és a megoldásokon dolgozott mindig, még utolsó találkozásuk alkalmával is az öregotthon fenntarthatóságáról beszéltek... A kopjafa jelképezi az erős oszlopot, amelyet a család és a nemzet jelentett számára, és általa példát mutat számunkra. Ennek a kopjafának hirdetni kell Isten dicsőségét, és jelképeznie kell a hálát, amiért Gyarmathy György itt élt és dolgozott érettünk.

Ifjabb Bencze Gábor, az öregotthont működtető Jakab Lajos alapítvány képviselőjében emlékezett meg Gyarmathy Györgyről, akit rokonként fiatalon megismert, és örömmel töltötte el, hogy mellette tanulhatott. Mindig szívesen dolgozta fel az öregotthon éves jelentéseit,

és lelkesen hallgatta a régmúlt korok történeteit '56-ról, politikáról, szakmáról. Elmondta: kezdetben nem hitték, hogy az öregotthon így fejlődik majd, de most már nagy megtiszteltetésnek érzi, hogy az alapítvány kuratóriumi elnökeként segítheti a munkát.

Az öregotthon egyik legrégebbi lakója, Kovács Sándor emlékezett meg szeretettel támogatójukról, akit most elveszítettek. Hiányozni fog az útmutató, irányadó, a vidám arcú lény, aki a csüggedteket buzdítja, és életre sarkall. Emléke mindaddig él, míg a kopjafa áll – fejezte be gondolatait.

A beszédek elhangzása után a kopjafát megkoszorúzták az Egyház nevében Gyerő Dávid és Simó Sándor, a Kiss Rozália Öregotthon nevében Bence Márton, a Johannita segélyszervezet és Smaranda Enache. Az ünnepség kötött része a püspök áldásával végződött.

Az igazán nagy emberek kis helyen is mély lábnyomokat hagynak, hogy emléküket megőrizve követhessük példájukat.

Mikó Ferenc

Falugondnok-képzés

„Belekaroltam a szélbe, / és futot-
tam vele. / Hanyatt feküdtem a földre,
/ és magamra húztam az eget. / Meg-
fogtam a katicabogarat, / és szerelmet
vallottam neki. / Vállamra vettem az
erdőt, / és feldobtam a levegőbe. /
Felkúsztam a nap sugarára, / és rásü-
töttem a világra.” (Ágai Ágnes)

Ezek a sorok egy emléklap mot-
tójaként olvashatók. Az emléklapot
a falugondnoki képzés résztvevői és
segítői kaptak.

A képzést a Magyar Tanya- és Fa-
lugondnoki Szövetség és a Romániai
Falugondnokok Szövetsége szervezte
Homoródkarácsonyfalván két rész-
ben ez év tavaszán. A képzésen hazai
falugondnokok, jelöltek és érdeklő-
dők vettek részt.

Az előadók Magyarországról és
ittthonról jöttek. Oktatókból és hall-
gatóikból, huszonévesekből és „volt
huszonévesekből” pár óra múlva már
szerves csoport alakult ki: együtt dol-
gozó, gondolkodó, együtt töprengő
és nevető emberekből, akiket össze-
köt a hasonló lelkület és értékrend.

Reggelente áhítattal kezdődött a
nap. Ahogy a képzésben előre halad-
tunk, fokról fokra megismerhettük a
magyarországi falugondnokság múlt-
ját és jelenét, a falugondnokság mint
tevékenység alapismereteit, jogi kere-
teit. Hallhattunk a gépjármű-üzemel-
tetési szabályzatról, az elsősegélyről,
a szolgálat etikájáról; és részt vettünk
kommunikációs tréningen, szembe-
néztünk önmagunkkal az önismereti

foglalkozáson, a drámajátékok alkal-
mával. Kicsit másképpen tanultuk az
evangéliumot a biblodrámán, mint
ahogy a teológia padjaiban.

Mindenki számára sokat tudott
nyújtani a képzés: sok és fontos in-
formációt, tapasztalatok megosztá-
sát, lelki feltöltődést, nyitottságot,
melegséget, barátságot és szeretetet.

A helyiek szeretettel és odaadás-
sal készítettek az étkeket, és kínálgat-
tak minket. Esténként került innivaló
is, és az is kiderült, milyen csodálatos
közösségteremtő ereje van az együtt-
éneklésnek. Kényelmes és modern
szálláshelyeken pihenhettük ki a fá-
radalmakat, és természetesen végig
magunkba szívhattuk a homoródka-
rácsonyfalvi friss levegőt s a falu cso-
dálatos hangulatát.

A képzésen résztvevők dolgozatot
írtak, és egy záró beszélgetés után ok-
levelet kaptak. Az előadások alatt, a
szünetekben és az esti beszélgetések-
ben egyaránt a falugondnoki munka
sokszínűségébe tekinthettünk be, il-
letve azok, akik nincsenek benne, csak
„bekukucshálhattunk” egy kicsit.

Ki is a falugondnok? „A falut va-
lakinek fel kell vállalnia.” (Kemény
Bertalan) Ez a „valaki” a falugond-
nok, akinek segítsége sokszor életbe
vágó fontosságú. Az öregeket orvos-
hoz szállítja, receptet írat, bevásárol,
ügyet intéz, vérnyomást mér... A
gyerekeket iskolába, különböző te-
vékenységekre viszi. Beszélget, hall-
gat és meghallgat. Színdarabot tanít,
földtámogatást intéz, falunapot, kul-
turális programokat szervez. Ezen-
kívül mindent próbál megoldani,
ami éppen adódik, és természetesen
mindezt szívvel, Istenben bízó lélek-
kel, türelemmel és szeretettel.

Aki megismeri a falugondnokokat
és azokat, akik ezt a munkát vállalni
szeretnék, meg azokat is, akik a szol-
gálatot szervezik és támogatják, az
rácsodálkozhat arra, milyen csodá-
latos emberek mindannyian! Sugár-
zik belőlük a lelki szépség, a segíteni
akarás. Illessen köszönet ezért min-
denkit, aki a képzést lehetővé tette:
szervezőket és támogatókat, az elő-
adókat és oktatókat, a résztvevőket és
vendéglátókat.

A képzés záróakkordja egy to-
rockószentgyörgyi találkozás volt áp-
rilis 29–30-án.

Vida Rozália

Gyümölcsfán Virág

Körtvélyfáján húsvét ünnepe
első napja délutánján keresztelési
örömszertartásra került sor. Ünnepe
előtt és után többen is csodálkozva
kérdték Pálffy Anna-Mária ik-
landi-nagyernyei lelkésznőt: „Tisz-
teletes asszony, kit keresztel Kört-
vélyfáján és hol?” – A Maros folyó
bal partján fekvő, közigazgatásilag
Gernyeszeg községhez tartozó falu
ugyanis nem a számottevő unitá-
rius lakosságáról ismert.

Aki benne van és közelről is-
meri, csak az tudja igazán, hogy
szórványban minden apró gyüle-
kezetépítő esemény *mérföldkő* je-
lentőségű. Ilyen unitárius útjelzés-
nek tekinthető az, hogy az iklandi
származású édesanya, Györgyike
(Frunza) Katalin és a körtvélyfáji
édesapa, Györgyike Lajos második
alkalommal döntöttek úgy, hogy
kisgyermekük megkeresztelése ér-
dekében unitárius egyházi szertar-
tást vesznek igénybe.

Pálffy Anna-Mária pedig asznapi
iklandi és nagyernyei ünnepi szol-
gálati, szászregeni és marószent-
györgyi tevékeny húsvéti jelenléte
után örömmel érkezett a körtvély-
fáji családi hajlékba. A szülők első

gyermekét, Györgyike Lajos Szilár-
dot még Iklandon keresztelte 2004
karácsonján. A szertartás idejére
unitárius istentiszteleti helyé vá-
ltott az országút melletti emeleti
lakrész. A gyümölcsfákon virág
nyílt, és Györgyike Virág-Iringó
megkereszteléséhez öt keresztszülő
mellett még énekezők és fotósok is
rendelt az Örökkévaló. A legutóbbi
népszámlálás szerint a több mint
másfél ezres magyar ajkú lakossá-
got tudó faluban immár egy négy-
tagú család került fel a Felső-Maros
mentéig kiterjedő marosi unitárius
szórványterképre.

Adja Isten, hogy Virág-Iringó éle-
tében is úgy történjék, mint fiútest-
vérénél: „A gyermek pedig növeke-
dett és erősödött, megtelt bölcses-
séggel, és az Isten kegyelme volt
rajta.” (Lk 2,40)

Pálffy Tamás Szabolcs

Testvérgyülekezetek látogatása Firtosváralján

Április elején ünnepelt Firtosváralja. A százlelkes gyülekezet szerencsésnek nevezheti magát, hiszen két testvér-egyházközségi kapcsolattal is büszkélkedhet. E kettő: Blaine és Wenatchee. Tizenhat év után idén először látogatta meg Firtosváralját a két gyülekezet kis csoportja, boldogságot és a találkozások örömét hozva el magukkal.

Nan Geer, a Blaine-i Unitárius Univerzalista Gyülekezet (Free Church Unitarian in Blaine, Washington) lelkészénője 1996-ban már járt Firtosváralján. Másfél évtized után azonban szükségét érezte, hogy visszatérjen Erdélyben élő hitrokonihoz – vagy amint maga mondta: „az unitarizmus gyökereihez.” Annak idején mindkét gyülekezet lelkésze volt, és vasárnaponként felváltva végzett szószéki szolgálatot. Az elmúlt időszakban a két gyülekezet külön lelkészt kapott, és bár egymástól függetlenül szerveződnek, mégis bensőséges viszonyt ápolnak egymással ma is. Nan Geer örömét fejezte ki afőlött, hogy ismét megadatott neki a viszontlátás lehetősége.

A Wenatchee-i Unitárius Univerzalista gyülekezet (Cascade Unitarian Fellowship) új lelkésze Cecilia Kingman, aki tavaly októbertől pásztorolja a gyülekezetet, és aki már többször is járt Erdélyben – az amerikai testvérgyülekezetek csoportvezetőjeként. Bár több erdélyi gyülekezetben is megfordult, idén járt először Firtosváralján, és nagyon örvendett a kicsiny falu lelkes vendégszeretetének.

A vendégeket a helybeliek nagy szeretettel fogadták, szeretetvendégséggel kedveskedve nekik. Aztán az elszállásolás következett, izgatott, örömteli beszélgetés közepette.

Nagypénteken bibliaórát tartottak, ahol Cecilia Kingman lelkészénő az evangéliumi eseményeket olvasta el az amerikai csoport tagjai számára. Ezt egy kis székértúra követte Énlakára, ahol a műemléktemplomot tekintettük meg, és meglátogattuk Kolumbán Gábor volt főgondnok farmját is – a környék egyetlen bivalyfarmját. A kirándulás érdekessége volt, hogy az amerikai gyerekek itt láthattak életükben először

báránnyágást. Ebéd után falu körüli séta következett, ahol Fülöp Mihály, egyházközségünk jegyzője mesélt a falut körülvevő érdekességekről.

Húsvét ünnepén a szószéki szolgálatot Nan Geer végezte, ünnepi gondolatait Kelemen Éva tiszteletes asszony tolmácsolásában ismerhették meg a jelenlevők. Amerikai testvéreink nagy része ez alkalommal része-

Julie Smith, aki húsvétkor az énekvezérei teendőket látta el (Vern Smith felvétele)

sült először úrvacsorában, mert – mi tagadás – a keresztyéni értékek szerartási kifejezései halványulni látszanak az óceánon túl. Az úrvacsoraosztásban, a gyülekezet nagy öröme, Nan Geer és Cecilia Kingman is segítette a beszoigáló lelkésznek.

A vendégek kívánságát teljesítve közös étkezést szerveztünk húsvét napjának estéjére. Így amerikai testvéreink megismerhették az egyházközség többi családját is, és baráti beszélgetés közepette emlékeztek a múltbeli látogatásokra. Vern Smith a testvérgyülekezet üdvözlését, és a wenatchee-i gyülekezet vezetősé-

gének és gondnokának jókivánságait olvasta fel, majd a lelkészénő egy fényképalbumot ajándékozott Firtosváraljának, amely az egykori látogatás képeit örökíti meg; ugyanakkor reményét fejezte ki arra, hogy az üres oldalakat csodálatos emlékek fényképei fogják majd betölteni. A beszoigáló lelkész – e sorok írója – megköszönte ajándékukat, bizakodva abban, hogy ez a kapcsolat a jövőben is gyümölcsöző és erőteljes maradjon.

Vendégeink április 5-én intettek búcsút az egyik legmagasabban fekvő unitárius egyházközségnek, és kilátásba helyezték, hogy jövőre nagyobb csapattal érkeznek, és mindent megtesznek a megújult kapcsolat ébrentartása érdekében. Mindez persze elkötelezettségen, hivatástudaton és tenni akaráson alapul. Adja Isten, hogy ez mindig erőt biztosítson nekünk, és ne a kibúvókat, hanem a megoldási lehetőségeket keressük, amelyek a legkisebb unitárius gyülekezetet is képesek kiemelni az „átlagból”, szeretettel és összetartással felvértetni, hogy példát mutathassanak nagyobb gyülekezeteinknek is!

Kötelességem, hogy köszönetet mondjak azoknak, akik befogadták és családjuk tagjaként üdvözlözték kedves hitrokoniainkat. Külön köszönetet érdemel Fülöp Mihály jegyző, aki a beszoigáló lelkész mellett mindent megtett, hogy a fogadtatás zökkenőmentes lehessen, és akinek a hozzájárulása nélkül mindez nem valósulhattott volna meg.

Gál Zoltán

A szóróványból

Közéapajta Edővidék része, közigazgatásilag Nagyajta községhez tartozó település. A lakosság nagy része református, de a vallási sokszínűségre és a felekezeti türelemre ez a helység is jó példát szolgált. Többek között unitáriusok is élnek itt, akik ragaszkodnak vallásukhoz, igényelik a lelkigondozást, igénybe veszik a szertartásokat. A mindenkori nagyajtai lelkész látogatja, biztatja és bátorítja őket. A csekély lélekszámú gyülekezetnek nincs temploma. Ezért az istentiszteleteknek több évtizede a Péterfi család hajléka biztosít helyet. Özv. Péterfi Sándornénak, Ácika néninek – aki különben református vallású – halás köszönettel tartozunk a szíves fogadásáért az ünnepeken. Teszi ezt tisztelettel a család hagyományainak megőrzése jegyében. Köszönjük a szolgálatot! Isten éltesse!

A közéapjai unitáriusok

Az idő pora és a tovább élő dallam

Az ürmösi unitárius egyházközség 1880-ban épített orgonája hosszú évtizedeken keresztül szolgálta hangjaival, dallamaival az istenkereső ürmösi lelkeket. Az évtizedek során azonban megfáradt. Felgyűlt benne az idő pora, sípjai sorra elnémulnak. Megépítették évtizedekkel ezelőtt, szolgált Isten és emberek öröme, s most lassan elcsendesedik.

Az orgonán 1960 és 1992 között, vagyis 32 éven keresztül Nagy Mózes játszott. Ő szólaltatta meg, s az orgonával együtt az ő lelke is meg-

szólt vasárnapokon és hétköznapokon, ünnepeken és gyászos órákban. Amint azt minden hangszeren játszó ember teszi, nemcsak a billentyűket nyomogatta a kottafejek utasításai szerint, de a dallamokat és énekeket lelkén szűrte át, s amikor e dallamai felhangzottak, nemcsak a zeneszerző és az orgona szólt meg, hanem az énekező lelke is.

Elsősorban a békesség. Nem volt alkalmam játékát hallgatni, de láttam szinte naponta az arcát, szemét, hallottam hangját otthona kapuja előtt.

Végtelen belső béke, nyugalom és derűs mosoly ült arcán, valahányszor találkoztam vele. Pedig annyi évtizeden keresztül sokszor volt életében kemény tél, amikor megfagyhatott

Nagyvilág

Az első női pap Olaszországban A férjezett Maria Vittoria Longhitano a milánói Názáreti Jézus ókatolikus parókia vezetője lesz, és nemrég anglikán egyházi szertartás szerint szentelték fel. A papszentelés hírére ismét fellángolt a női papságról folyó vita Rómában. A téma szakértői emlékeztettek rá, hogy bár az erősen traditionalistának tartott XVI. Benedek pápa is elvszerűen ellenzi a nők pappá szentelését, elődje, a reformok iránt fogékonyabbnak tartott II. János Pál még a témával kapcsolatos vitát is megtiltotta. Longhitano arra számít, hogy pappá szentelése új lendületet ad a római katolikus egyházon belüli női ordináció vitájának – amelynek végén a Vatikán toleránsabbnak bizonyul. A 19. században önállósult ókatolikus egyház struktúrája episzkopális-zsinati. Hivatalosan a római katolikus egyház része ugyan, de néhány ponton eltér annak dogmatikai rendszerétől. Egyebek mellett nem fogadja el a pápa hit- és erkölcsbeli kérdésekben való tévedhetetlenségének dogmáját, sem Róma korlátlan ítélkezésének jogát egyházfegyelmi ügyekben. (Népszabadság)

A portugál elnök aláírta a homoszexuálisok házasságáról szóló törvényt Anibal Cavaco Silva aláírása révén lehetővé vált homoszexuális párok együttélésének polgári törvényesítése a katolikus többségű országban. Portugália ezzel a hatodik európai ország – Belgium, Hollandia, Spanyolország, Svédország és Norvégia után –, ahol azonos nemű párok „polgári házasságot” köthetnek. Természetesen a katolikus egyház hivatalos szervei élesen bírálják a homoszexuálisok közötti kapcsolat és a házasság egy szintre helyezését. Az új törvény nemzetközi lobbik nyomásának eredményeképpen született. Spanyolország példája azt mutatja, hogy gyakorlatilag nincs igény a házasságkötésre a homoszexuálisok kö-

zött. Öt év múltán mindössze harminc ilyen „házasságkötésre” került sor Spanyolországban. (Magyar Kurír)

2010 pünkösdjén indul a Reformáció 500. programsorozat A Magyarországi Evangélikus Egyház meghirdette a reformáció 500. évfordulóját előkészítő programsorozatát. Hitújító téziseivel 1517-ben lépett a nyilvánosság elé Martin Luther ágostonrendi szerzetes. A reformáció mai üzenetét tematikus évek sorával jeleníti meg a hazai evangélikusság a világ 70 millió lutheránusával összhangban. 2010 témája a Melanchthon-évfordulóhoz is kapcsolódva: *Reformáció és nyilvánosság*. (evangelikus.hu)

Óriási vörösránit istenszobrot tártak fel III. Amenhotep fáraó halotti templománál Thoth isten szobrát Luxor közelében tárták fel egyiptomi régészek. Elméletük szerint a gránitkolosszus feltehetően a III. Amenhotep halotti templomához vezető eredeti utat szegélyező Thoth-szobrok egyik darabja lehet. A szobor 3,5 méter magas és 140 centiméter széles. Thoth, a bölcsesség istene az egyik legfontosabb istennek számított az egyiptomi panteonban. A művészi ábrázolásokban gyakorta jelent meg íbisz- vagy majomfejű férfiként. Az emberiség történetének egyik leggazdagabb uralkodójaként ismert III. Amenhotep (Tutanhamon nagyapja) a Kr. e. 1300-as évek közepéig közel negyven éven át volt a virágzó egyiptomi birodalom fáraója. Uralkodása alatt olyan monumentális épületek születtek, mint a luxori és a karnaki templomegyüttes. A fáraó halotti temploma – feltehetően áradások következtében – javarészt elpusztult ugyan, de a helyszínen rengeteg műtárgy került elő. (hirado.hu, MTI)

• összeállította KBZ •

volna ez a mosoly; a belső béke tette lehetővé, hogy 56 éven keresztül hűséggel, egyetértéssel, derűvel tudja megosztani az élet örömeit és terheit hitvestársával; amikor a gyűlölet a rettegett állambiztonsági szervek kezébe juttatta egy ártatlan dallam miatt, a megpróbáltatásokat is hittel, reménnyel teljes emberként méltósággal állta ki; megfagyhatott volna a mosoly, amikor gyermekét kellett utolsó útjára kísérni. De nem lett végleg tél benne, mert érezte, hogy e csapás nyomán unokáinak felnevelése

felelősségként nehezedik vállaira, s nem az keserítette meg, amit elveszített, hanem az emelte fel, ami feladatként neki jutott. Miként az orgona, amelyen ujjai otthon érezték magukat, az énekező, de az ember is megkopott az évtizedek alatt. Akár az orgona: született, élt és zsoldárt énekelt Isten és emberek gyönyörűségére, s most hirtelen elcsendesedett.

Jézus tanítványokhoz intézett szavaival búcsúztunk el tőle: „Én veletek vagyok minden nap a világ végezetéig.” Mert ha az orgona szerkezete

s a mögötte ülő „emberi szerkezet” egyformán mulandó is, örök marad a dallam, amely megszólalt általuk. Örök a melódia, a mosoly, a csendes és békét kereső szó. S mi ebben az örökkévalóban találunk rá vigasztalásunkra. Az ürmösi unitárius egyházközség főhajtással és tisztelettel köszöni meg Nagy Mózes énekező szolgálatát, s őrzi történelmének lapjain és emberi lelkek dallamaiban emlékét. Isten veled, Isten velünk!

Szabó Előd

Emlékek és tervek

Április utolsó vasárnapján a szentegyházi egyházközségben sor került az esperesi vizsgálószerk látogatására. Az istentiszteleten a szószéki szolgálatot Simó Sándor esperes tartotta.

Prédikációja a szeretet mint kötelező erejű örökség témáját érintette a János-evangéliumból merített szövegrész alapján. Életünk nélkülözhetetlen tartozéka a szeretet, és

az örökség megtartása; továbbadása mindannyiunk küldetése e földi életben. A mindannyiunk számára oly fontos összetartozás-érzése végső forrása ugyancsak a szeretet.

Dombi Gyula felügyelő gondnok megelégedését fejezte ki évi munkánk áttekintése után. A templomépítés tervét helyeselte, és sok sikert kívánt megvalósításához.

Templom épül a Hargita oldalában – adták hírül az újságok a Makovecz Imre tervei szerint építendő istenháza ötletének megfogadását. Nemes feladatra vállalkoztunk, hogy a világhírű magyar építész tájba illő tervrajzát valóságba álmodjuk. Reméljük, hogy sokan figyelnek fel erre a hírre, olyanok is, akik segíteni szeretnének nekünk. A harangot már megöntötték, nemsokára a haranglábra kerül. Hátha a templomot is „magához csalogatja” érces hangja! Ebben bízik Ilkei Árpád egyházköri jegyző is, aki reméli, hogy ez a harang mindig békében fog szólni – és nem jut háborús sorsra, mint annyi-de-annyi előde.

„Egy Istenünk, vezérelj, / Szent kezéd óvjon a bajtól.” – sóhajtunk fel e közismert szavakkal, mert ezen a vasárnapon megemlékeztünk az „Unitárius induló” szerzőjéről, Fekete Lajos lelkészről, halálának 65. évfordulóján. A Szentábrahámon született és irodalmi munkássággal is jeleskedő lelkész életútja Fogarason és Ürmösön át Brassóba vezetett, ahol a háborús években egyházunk őrt álló papja volt. Emlékének fő őrizője a Brassóban élő, ma 85 éves lánya, Kamilla, valamint a három unoka és három dédunoka.

A székelyudvarhelyi unitárius temetőben, a családi kriptában van Fekete Lajos sírhelye, ahová a megemlékezés virágait a legidősebb unoka, Ildikó hozta Brassóból. A szentábrahámi rokonok részéről e sorok írója tette tiszteletét tavaszi virágokkal.

Péter Irma

Rejtvénypályázatainkról

Az *Unitárius Közlöny* 2009-ben egészéves rejtvénypályázatot hirdetett. „Házi rejtvényszerkesztőnk”, a hosszú évek óta hűséges humoródszentpáli Forrai Tibor jóvoltából olyan összetett rejtvény-feladathoz juthattak a fejtörős kedvűek, amelynek témája egyfelől unitárius nagyjaink ismeretére mutatott, másfelől egy Tamási Áron-mondatra vezetett rá, amelyet az író Balázs Ferenc mészköi unitárius lelkészt búcsúztató beszédéből idézett. Ez a mondat így hangzik: „A gyökereid győzhetetlenül erősek voltak, s ismerték a földnek rejtőző titkait, amint e föld is ismert téged és kegyetlenül szeretett.” E Tamási-idézetten kívül rejtvényfejtőinknek be kellett küldeniük annak a 24 unitárius személyiségnek a nevét is, amelyek az egyes havi feladatokban rejtőztek.

A pályázatra 27 helyes megfejtés érkezett.

Az *Unitárius Közlöny* 2009. évi nagy rejtvénypályázatának kisorsolt nyertese **Németi László** tordai olvasónk. Nyereménye egy Tefal (ZE 7001) márkájú háztartási gyümölcsprés.

A *2010-es Unitárius Kalendárium*ban is volt rejtvénypályázat: a 12 keresztrejtvényből összesen 93 ó- és újszövetségi személy nevét kihüvelykezni. Ez a rejtvénysorozatunk még nagyobb népszerűségnek örvendett: bel- és külföldről nem kevesebb, mint 56 jó megfejtést kaptunk!

Az *Unitárius Kalendárium 2010* rejtvénypályázatának kisorsolt nyertese **Nemes Klára** dévai olvasónk. Nyereménye egy Moulinex (DFB 346) márkájú háztartási robot.

Gratulálunk Nyerteseinknek!

Játszóter Tordátfalván

A tordátfalvi iskola udvarán május 10-én ünnepelni gyűlt össze a falu érdeklődő népe. Csoda történt? Hát igen: játszóteret avattunk az alig több mint 10 gyermek számára.

A csíkdelnei Gordius alapítvány internetes játékot szervezett, amelynek nyereményeként négy csoportban egy-egy fából készült játszóteret ajánlott fel azoknak a közösségeknek, amelyek a legtöbb szavazatot tudják összegyűjteni. Sokan csak legyintettek. Göllner Orsolya tanítónő azonban hittel teljes szervezése és noszogatása eredményeképpen egy olyan összefogás alakult ki e kicsiny közösség körül, amely győzelemhez vezetett. A negyedik kategóriában, 470 szavazattal Tordátfalva közössége megnyerte a játszóteret, 2200 lej értékben.

Tudni kell, hogy a tordátfalvi iskola egy visszkapott egyházközségi telken működik. Az épület a tanítónő és családja sok-sok erőfeszítésének és az egyházközség támogatásának köszönhetően ma szép környezetben nyújt lehetőséget a tanulásra. Csak éppen a játszóter hiányzott! De a kitartás és az összefogás eredményeképpen ez is meglett. A gyermekek szereplése révén összegyűjtött pénzecskéjével és az egyházközség erre fordított alapjával kipótoltuk a felajánlott összeget, így egy nagyobb játszóteret vehettek birtokba a gyermekek.

Az avatón beszédet mondott a Gordius képviselője, a polgármester, az iskola igazgatója, a házigazda beszolgáló lelkész-esperes. Végül a tanítónő köszönő-köszöntő szavai s a gyermekek rövid műsora után a kicsik végre belakhatták új játszóterüket. A környezetet szülők és pedagógusok készítették elő: a rend, a festett virágok és alakok meséssé varázsolták a helyet. A szülők sütötte

pánkó, a helybeliek nagyszámú jelenléte és az iskolai „kínálmáció” kerek ünneppé tette a napot.

A játék: álmaink valóra válásának lehetősége, amikor önfeledten magunk lehetünk, kiteljesedhetünk. A játékban a gyermek felkészülhet az életre és a felnőtt ismét gyermek lehet. A játszóter álomvilág, tele jelképekkel. Van ott égig érő Jákób-létra, amelyen Istenhez lehet „felkapaszkodni”. Van hinta, amely emlékeztethet az élet egyszer fent egyszer lent voltára. És van csúszda, amelyen repülni lehet... És mindenik arról szól, hogy önfeledt játékkal, egymásnak alkalomadtán helyet, előnyt engedve, mindent újra lehet kezdeni, ismét fel lehet mászni és emelkedni.

Kedves köteleességünk, hogy a közösség nevében köszönetet mondjunk mindazoknak, akik szavazatukkal vagy bármilyen más formában támogatták e játszóter létrejöttét.

Lőrinczi Lajos

Unitárius rádióműsorok

Rádió-istentisztelet

Kolozsvári Rádió, alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor. Szerkeszti: Solymosi Zsolt. Június 27., július 18.

Igehirdetés

Az unitárius egyház részéről Marosvásárhelyi Rádió, a 98,9 MHz ultrarövid, valamint 1323 kHz (Maros) / 1593 kHz (Hargita) középhullámon. Szerkeszti: Tóth Béla. Vasárnapokon 12.00 órától. Június 27.

Unitárius félóra

a székelyudvarhelyi Prima Rádióban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a www.prima-radio.ro címen. Szerkeszti: Csáki Levente. Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Gondviselés Segélyszervezet – közgyűlési előzetes

A Gondviselés Segélyszervezet július 3-án, a székykeresztúri unitárius egyházközség új gyülekezeti termében tartja a megalakulását követő első közgyűlését. A 11 órakor kezdődő közgyűlés napirendjén a következő tárgyak szerepelnek: az eddigi tevékenység értékelése, a további működési irányvonalak megtervezése, szervezetfejlesztési tennivalók kijelölése, az alapszabállyal kapcsolatos kérdések megvitatása, illetve a segélyszervezet tisztségviselőinek (elnökségi tagjainak) megválasztása.

A közgyűlésre hívjuk és várjuk eddigi és jövőbeli munkatársainkat, támogatóinkat és mindazokat, akik érdeklődéssel követik segélyezési terveink kibontakozását. A részvételi szándékot kérjük jelezni egy, az unit.gondviseles@gmail.com elektronikus postacímre küldött levéllel, amelyre válaszként elküldjük a közgyűlés elé kerülő szakmai anyagokat és a részvétellel kapcsolatos további tudnivalókat.

A Gondviselés Segélyszervezet Elnöksége

Beszámoló egy látogatásról

A segesvári nőszövetség 15 tagja, a székelyudvarhelyi 2. sz. egyházközség nőszövetségének meghívására, látogatást tettünk a Dávid Ferenc tér 1. sz. alatti „templomegyüttesbe”. A helybéli lelkész, Rüszt Domokos és felesége, Éva, valamint az egyházközség asszonyai nagy-nagy szeretettel fogadtak.

Először a templomba mentünk, ahol meghallgattuk a lelkész köszöntő szavait, gitár kíséretében előadott ének-számait, majd közösen imádkoztunk, énekeltünk. A tiszteletes asszony meleg üdvözlő szavait virágcsokorral és egy szavalattal viszonztuk (Péterffy Gyöngyi *Nő vagy című versét* jómagam mondtam el).

Akik közelebbről ismernek, tudják hogy mindig megpróbálok valami „különcséget” bevinni egy-egy találkozásba, és szeretek rögtönözni is. „Itt a Petőfi Rádió – Segesvár” középhullámon, az 1323 kHz frekvencián produkáltuk magunkat. Volt híradó, ahol dióhéjban elmondtunk magunkról egy kis tájékoztatást: hogy már

húsz éve áldás vagyunk az egyházközség életében, pontosabban 1990. július 16-tól, amikor megalakult a segesvári nőszövetség és egyben „minitalálkozót” tartott. Volt sport is: az asszonyaink korukat meghazudtoló fűrgességgel 3–4 kilométert legyalogolva érkeznek a találkozásainkra, volt időjárás-jelentés tombolázivatarral és a csúcs egy rádiójelenet volt, amelynek írója és rendezője Jakabházi Vera: *Nem bírom tovább!* Pázsint Sára „egyenes adásban” egy nyugdíjas férfi mindennapjait mesélte el nekünk.

A sok-sok finomság után egy kis mozgásra volt szükségünk, így a lelkész vezetésével sétát tettünk a parkban, majd a belső nézelődés következett: emelet, alagsor, székely szoba, vendégszobák, fürdő. A sok-sok szeretet mellé ajándékokat is kaptunk: fényképet a templomról, a zászlóról és a két Himnuszt két plakát formájában, piros-fehér-zöld szalaggal átkötve.

Most már a következő lépés: szeretettel és tisztelettel meghívni és fogadni a vendéglátóinkat, ha hozzánk érkeznek a közeljövőben – ápolni a testvéri kapcsolatot, barátságot.

Benedek Enikő

Nőnek lenni jó

Simó Melinda köri nőszövetségi elnök üdvözlő beszédéből való ez a mondat. Május 15-én hangzott el Recsenyédén, a falu unitárius templomában a székelyudvarhelyi unitárius egyházkör nőszövetségeinek találkozóján.

Gyergyószentmiklósról kilencen indultunk útnak, hogy immár második alkalommal részt vegyünk egyházkörünk nőszövetségeinek seregszemléjén. Hat unitárius és egy katolikus asszony, valamint két férfi kísérő indult el ebbe az általunk sosem látott falucskába, amelyet különös neve miatt mesebeli helynek véltünk ezidáig. A Kénosi-tetőre érve elénk tárult a tavaszi színekben pompázó Homoród mente, az egymás után sorakozó unitárius falvakkal.

Élménygazdag, szép nap várt ránk. Gondolkodom, a példásan megszervezett találkozó mely mozzanatát kellene kiemelni. Szép és igaz mondatok, igazi tanítások visszhangoznak bennem, felemelő pillanatokat élek át újra, miközben faggatom magam a nap történései felől. Nagy Adél helyi lelkész nő áhítata után jó volt meghallgatni Jakabházi Vera beszédét, amely szülőfaluja iránti mély kötődését sugározta.

Pünkösöd küszöbén jó volt átélni a valahová tartozás érzését, jó volt végignézni a vándorabrosz átadását, jó volt végighallgatni dr. Szabó Árpád üzenetét, amely népünk iránti mély elkötelezettségét szóltatta meg. És mindenekfelett jó volt érezni Isten közelségét.

A bevezető beszédek után megkezdődtek a közgyűlés munkálatai. György Izabella összesített beszámolója után sor került a régi-új vezetőség megválasztására.

„Ne aggódalmaskodjatok!” – hangzott a bibliai vigasz Sipos Mónika lelkész nő ünnepi prédikációjában. Istenünk gondot visel ránk! A prédikáció nyomán a hit, a bizalom, a remény adta biztonság áradt szívéinkben.

Ebéd után a gyergyószentmiklói csoport Székelyderzsre látogatott. Megcsodáltuk az erődtemplomot. A kirándulás méltó befejezését jelentette ennek a szép, hitet erősítő, lélekemelő napnak.

Isten legyen a mi segedelmünk! Kérjük Öt, hogy segítsen méltósággal megélni mindennapjainkat, és ajándékozzon meg még hasonló szép élményekkel. Köszönjük Recsenyéd nőszövetségének a kedves fogadtatást, a figyelmes kiszolgálást.

Máthé Gyöngyi

Unokáink öröksége

Ezzel a kétszavas „mottóval” indítottuk A Föld Napja alkalmából szervezett rendezvényünket a székelyudvarhelyi belvárosi unitárius nőszövetségben.

Körkérdésünk a következőképpen hangzott: mit tennél azért, hogy szép és tiszta természetet hagyj örökségül az utókorra, mire tanítod unokáidat? Egybehangzó válaszuk ez volt: rávezetni unokáinkat gyönyörű Földünk megvédésére, tisztaságának megőrzésére és az életadó víz tisztántartására. Elhangzott egy ez alkalomra fogalmazott írás a természet szépségéről. „Mi, akik értékelni tudjuk a természet adta szépséget, hálásan köszönetet mondunk imánkban a mindennapi kenyérért és a pohár tiszta vízért, amelyet a természettől

kapunk. Mily csodálatosan alkottad meg, Uram, a földet, a természetet ezt a csodálatos bolygót!”

Itt a tavasz, zsenge növények tobzódznak a napfényt szomjazva, és táplálékként szolgálnak embernek-állatnak. Majd a nyár simogató melege, a nyári záporok, a vadvirágos mezők,

a lombárnyékos erdők nyújtanak számunkra meghitt, békés napokat. Az őszebe forduló természet gyönyörű színei, napsugár által érlelt gyümölcssei, a kenyérünk alapanyagául szolgáló gabona... ez mind a Te gondoskodó szeretet jelei, Istenünk, amelyek az ember és állat életben maradását szolgálják. Késő ősszel meleg pihenőhelyet keres számtalan állat, ott várja ki a hideg elmúlását a „földanya” ölében. S ha majd egykor utolsót kondul értünk templomunk harangja, számunkra is az „édes anyaföld” lesz végső nyugóhelyünk.

A Föld Napja alkalmából a nőszövetségben közösen imádkoztunk, hogy sikerüljön megállítanunk a rombolást, szennyezést, hogy majd unokáink is élvezhessék a tiszta levegőt, a szép természetet, ki ne apadjanak a földgyomrából feltörő tiszta források.

Csáki Júlia

Köri közgyűlés a háromszék-felsőfehéri egyházkörben

Május 8-a, a kör asszonyai Felsőrákosra indulnak. Ez évben a köri közgyűlés fogadását Felsőrákos vállalta. A háromszék-felsőfehéri kör 20 egyházközségből 12 egyházközség küldött képviselőt: Árkos 2, Olthévíz 3, Nagyajta 5, Vargyas 2, Ürmös 5, Sepsiszentgyörgy 6, Köröspatak 2, Sepsiszentkirály 4, Brassó 3, Bölön 2, Kökös 3, Szentivánlaborfalva 2 személyt küldött, és természetesen a felsőrákosi szorgos asszonyok is jelen voltak, akik vállalták a szervezést és lebonyolítást. Az UNOSZ vezetését Asztalos Klára képviselte, aki a köszöntő szavai mellett a napirendre kitűzött választást is levezette. Boldogan ismertette, hogy a háromszéki körben a *Nők Világának* 248 előfizetője van.

Molnár Margit, a rákosi nőszövetség elnöknője, mosolyogva mondja: „Már egy éve készülünk erre a találkozóra” – és közben tekintete tele van meglepedéssel, hisz munkájuk gyümölcse benne van ebben az ünnepi napban. Székely ruhás asszonyok fogadják az érkező vendégeket. Bizony-bizony még vannak vidékek, ahol felveszik a székely ruhát, még máskor is: „Úrvacsora-osztáskor is ezzel megyünk templomba” – mondja rákosi asszonytestvérünk.

A kedves fogadtatás után a napi program áhítattal kezdődött, amelyet Molnár Imola teológiai hallgató végzett. A köri nőszövetség elnöke, Fekete Judit nyitotta meg a közgyűlést, majd a helyi nőszövetség elnöknője meleg szavakkal köszöntötte a vendégeket. Mint máskor és máshol, a köri nőszövetségi közgyűlésre ezúttal is

„olimpiai lángként” érkezett a vándorabrosz Sepsiszentkirályból. Az istentisztelet után megtörtént a vándorabrosz átadása, és a felsőrákosi asszonyok komoly szívvel ígérték, hogy vigyáznak erre a „félteve őrzött kincsre”, és megtalálják az abrosz méltó helyét is a templomban.

Az istentiszteletet ugyancsak Molnár Imola végezte. Bokor Ágnes egyesített beszámolóját figyelmesen hallgatva megismerhettük a helyi nőszövetségek tevékenységét, munkáját. A közgyűlés egyhangúlag (újra)választotta a volt vezetőséget. Az elnök: Andorkó Rozália, az alelnök: Fekete Judit és a jegyző: Bokor Ágnes. A megvá-

lasztott vezetőség munkájához további sok sikert kívánt Váncsa Csilla sepsiszentgyörgyi elnöknő.

Ezután Kotecz József helybeli lelkész ismertette Felsőrákos rövid történetét. A 272 unitáriust számláló közösségben a temetések sajnos gyakoriak. A hagyományok ápolása töretlen, ezt bizonyítják például a dalcsoport teljesítményei: a templomban, majd később a kultúrotthonban csengő, tiszta hanggal köszöntötték a jelenlevőket. Az asszonyok éneke mellett két csodálatos verset hallhattunk. A két fiatal szavaló már a jövő nemzedéket képviseli, bizonyítván: van erő tartaléka a rákosi

nőszövetségnek! Fekete Judit tiszteletes asszony *A virág szirmai* című előadásával bebizonyította: „a nőszövetség egy virág, és mi, asszonyok, a virág szirmai vagyunk.”

A közebed előtt a Rika-házat ismerhettük meg, amely a jó testvér-egyházközi kapcsolat eredménye. A hagyományörző rákosi asszonyok itt, a vendégházban a falu népviseletét is bemutatták. Megismerhettünk szótteseket, régi kézimunkákat, székely harisnyákat és ruhákat minden korosztályból.

Adorjáni Gyöngyvér

József álma és a BEMUGRI sikere

A székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium színjátszó csoportja, a BEMUGRI április 29-én nyilvános főpróba keretében mutatta be a gimnázium Balázs Ferenc dísztermében a csoport legújabb színpadi játékát, amelynek címe: *József, az álomlátó*. A bibliai József történetének dramatizálása a csoportvezetők, Lukács Éva és Lakatos Sándor munkája, míg a színpadi játék a húsztagú csoport közös munkájának eredménye. Az Odesa Klezmer Band zenéjéből használt hagyományos zsidó zenei bejátszások, a héber tánclemekkel, ritmusjátékkal és hatásos fénytechnikával színpadra vitt darab igyekszik mintegy 40 percen érthetően bemutatni a klasszikus József-történetet a maga drámaiságában. Az iskolai bemutató – amelyet a csapat főpróbaként hirdetett meg – szülők, rokonok, barátok, iskolatársak és tanárok előtt nagy sikert aratott. A főpróba célja volt

Szereposztás: *narrátorok*: Bedő Izabella, Veres Lehel, *József*: Kakucsi Áron, *Jákob*: Bartha-Pál Aba, *Júda*: Faluvégi Gábor Csaba, *Rúben*: Koncz Szabolcs, *Kereskedő*: Zsigmond Hunor, *Pohárnok*: Nagy Henrietta, *Főszörmester*: Józsa Enikő, *Potifár*: Faluvégi Lehel, *Potifárné*: Burszán Krisztina, *Fáraó*: Vári István, *Benjámín*: Gagy Renáta, *Testvérek*: Rezi Tímea, Szabó Hunor Mihály, László Bernadette.

Fénytechnika: Brok Szabolcs, *hangtechnika*: Kanyaró Attila, *rendezte*: Lukács Éva és Lakatos Sándor, *koreográfia*: Józsa Levente.

Mátéfi Tímea, a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius kara III. éves hallgatójának tájékoztatása szerint az évfolyam Koppándi Botond gyakorlati teológiai tanárral karöltve épp az április-végi BEMUGRI-bemutató idején végezte katekétikai gyakorlatát Székelykeresztúron.

A három napig tartó program célja az volt, hogy betekintést nyerjenek a Berde Mózes Unitárius Gimnázium mindennapjaiba, de elsősorban hitoktatás-tani szempontból figyelték az órák menetét, a tanítás módszereit – etika-, vallástörténet-, bibliaismeret-, egyháztörténet-, hittan- és magyarórakon. Hasznos elméleti felkészítőt tartott András Benedek igazgató a (vallás)tanárság bürokratikus fortélyairól, hivatalos szabályokról, törvénykezésről, a portfólió összeállításáról stb.

A teológiai hallgatók meglátogatták a helybeli Molnár István Múzeumot, együtt szorítottak a tudományos ülésszakon bemutató diákoknak, teremfociztak a gimnázium tanáraival és persze megnézték az iskola színjátszó csoportja díjnyertes darabját, a *József álmát*.

ugyanakkor előkészíteni a csoportot és a darabot a XVII. Országos Diákszínjátszó Fesztiválon való bemutatásra. Az esten közel 140 érdeklődő élvezte a színpadi játékot. Az előadás egyben az iskola színjátszó csoportjának „névadó előadása” is volt, amikor a csoport a közel két évtizedes színjátszás után ünnepélyesen felvette a BEMUGRI nevet.

A sikeres székelykeresztúri est után a BEMUGRI az ODIF-on is elnyerte a közönség és a zsűri tetszését. A székelyudvarhelyi Tomcsa Sándor Színház színpadán, április 30-a és május 2-a között zajlott rendezvényen a *József, az álomlátó* az első helyezést nyerte el. A József karakterét alakító Kakucsi Áron ugyanakkor a legjobb férfi szereplő díját vehette át. A csoport örömmel és meglepetten fogadta a díjakban kifejezett biztatásokat. A sikeres bemutatkozásokon felbuzdulva a csoport tervezi, hogy az idei iskolai évben további előadás-időpontokat tűz ki.

Lakatos Sándor

Zilah: Ökumenikus Vallásolimpia

Az erdélyi magyar történelmi egyházak közös kezdeményezésére három évvel ezelőtt került sor első ízben az Oktatási, Kutatási, Ifjúsági és Sport Minisztérium által meghirdetett első Ökumenikus Vallásolimpiára Kézdivásárhelyen. Már a kezdeti próbálkozás megmutatta, hogy „nem hétköznapi” összejövetel az, ha felekezeti iskolák jól képzett diákjai a felekezeti korlátokat túllépve teológiai tárgyakból mérik össze tudásukat. A három egyházi iskolát működtető felekezet – római katolikus, református és unitárius – képviselőinek döntése szerint az ó- és újszövetségi bibliaismeret az a tárgy, amelyben az adott körülmények között a verseny értelmet nyer.

A kezdeti tanulságokat leszűrve a verseny második kiírása (2009-ben Besztercén) már ezen a vonalon indult útjára. A második alkalommal megrendezett olimpián a

református lelkész és (akkoriban) képviselőjelölt, Sógor Csaba kampánycsapatával a verseny helyszínére érkezett és ígéretet tett arra, hogy a versenyen részt vevő legjobb diákokat és felkészítő tanárokat vendégül látja Brüsszelben (mindhárom felekezetből a legjobbakat!). A versenyen iskolánkat képviselő László Anikó kilencedikes diákunk dicséretben, és ezáltal a képviselő meghívásában részesült. Így látogattunk el – a testvérfelekezetek legjobbjainak társaságában – 2010. február 23-a és 25-e között Belgium fővárosába, hogy az Európai Parlament egyik székhelyével és az itt működő „adminisztrációs világgal” ismerkedjünk.

Május 14-e és 16-a között *Ora et labora!* mottóval („Imádkozz és dolgozz!” – a bencés szerzetesek jelmondata) Zilahon rendezték meg az Országos Ökumenikus Vallásolimpiát. A színvonalas versenyen iskolánk idén is hét diákkal képviseltette magát. Bátran állíthatjuk, hogy a versenyző diákok az erdélyi történelmi magyar felekezetek egyházi iskoláinak legfelkészültebb középiskolásai voltak. Örömmel számolhatunk be arról, hogy Csomos Éva Zsuzsanna, a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium végzős diákja és Vári István tizenegyedikes diákja dicséretben részesültek, illetve kiemelten említjük meg László Annamáriát, aki tizedik osztályos kategóriában első helyezést ért el.

Az egy évvel korábban jutalomkirándulásban részesült diákunk az idei versenyen is nagyszerűen helytállt, hogy büszkén mondhassuk: tizedik osztályos kategóriában az ország legjobb „biblikusa” a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium humán osztályában tanul. A Országos Ökumenikus Vallásolimpia díjazottjai természetesen a többi iskolai tantárgy díjazottjaihoz hasonlóan, pénzjutalomban részesültek, valamint a minisztérium által kiadott oklevéllel felvételimentes egyetemi bejutásra jogosultak azon a szakterületen, amelyben a díjat nyerték.

Lakatos Sándor

Jobbágy Júlia elsőéves teológus-hallgató áhítata nyitotta meg az idén tizedik születésnapját ünneplő Atlantisz harangoz versmondó vetélkedőt a János Zsigmond Unitárius Kollégium és a Phoenix Könyvház szervezésében. Az idei rendezvény is igencsak változatosra sikeredett, a három nap alatt volt vers, játék, zene, gyertyafény, meghittség, emelkedett ünnepi hangulat és egy kis nosztalgiazás.

Sokszínű versünnep az Unitárius Kollégiumban

Pál Emőke másodéves színinövendék szavalatára csendesedett el az imaterem közönsége a rendezvény péntek délutáni megnyitóján, amit rövid áhítat és ünnepi köszöntőbeszéd követett. Elsőként Solymosi Zsolt iskolalelkész, a rendezvény egyik főszervezője szólt az egybegyűltekhöz, aki megpróbálta statisztikai adatokra szorítkozva összegezni az elmúlt tíz év vetélkedőit. Megtudtuk: 324 diák 695 verse hangzott el, 42 serleg készült, 2650 könyvjutalom talált gazdára, összesen 430 volt és jelenlegi diák szervezte a rendezvényt, 9 vásznat festet-

tek meg, 1230 oklevelet és emléklapot osztottak szét, 9 tévériport és 23 cikk látott napvilágot, a Fűszál, a Karaván, a Kővirág, a Peregrinus, a Klus, a Wisper Blast, a Syrinx zenekar, Márk Attila és Hobó lépett fel a rendezvényeken.

Ömböli Irma magyar szakos tanfelügyelő a tanügyminisztérium és a Kolozs Megyei Tanfelügyelőség nevében köszöntötte a jelenlévőket, a versenyzőknek pedig azt kívánta: legyen számukra valódi ünnep ez az alka-

lom. Barabás János konzul a versmondó vetélkedő aporóján elmondta: fontos olyan eseményeket szervezni, amelyek hozzásegítenek megmaradásunkhoz, és lehetőséget teremtenek magyarságunk megéléséhez. Ezt követően Darai Levente, fotó-, film-, médiaszakos hallgató kisfilmjét vetítették le, amely felidézte a korábbi „atlantiszok” hangulatát. *A játék gyönyörű* című irodalmi műsor a verssel való játékra világított rá a kollégium diákjainak előadásában, majd a Péterffy Gyula Kórus ajándékadai zárták a megnyitóünnepséget, amelyet este a Syrinx együttes gyertyafényes, versekkel fűszerezett unplugged koncertje követett.

A szombati megmérettetést követően Zorkóczy Zsófia Ady-estjén kapcsolódhattak ki a versenyzők, majd a zsűri – László György író, Pop Ioana a Phoenix Könyvház munkatársa, Rekita Rozália és Jancsó Miklós színművészek, és Pál Emőke színhallgató – kiértékelője és gálaműsor következett, amelyen Bálint Benczédi Ferenc unitárius püspök közvetlen hangon szólt a versenyzők-höz.

A IX–X. osztályos kategóriában I. díjat nyert az aradi Csiky Gergely Iskolaszportból Murvai Róbert Dávid, II. helyezett lett a Szovátai Domokos Kázmér iskola-

csoportból Stefán Renáta, III. díjat érdemelt Buchmann Wilhelm a Kolozsvári Református Kollégiumból.

XI–XII. osztályos kategóriában I. díjas lett Moldován Blanka, a nagybányai Németh László Gimnáziumból, II. díjat kapott Fóris Ferenci Johanna, a János Zsigmond Unitárius Kollégium diákja, III. díjat nyert Udvari Tímea a Báthory István Elméleti Liceumból.

Különdíjat kapott a baróti Bokor Csongor, a marosvásárhelyi Bodnár Tünde Tímea, a kolozsvári Nagy Noémi és Szabó Brigitta, a székelykeresztúri Csomos Éva Zsuzsanna, az aradi Boros Zoltán János, illetve a baróti Sándor Boróka.

Az Erdélyi Magyar Polgári Párt különdíjaiban részesült az aradi Kovács Márk, a szilágycsehi Nagy Erika, a kolozsvári Szabó Brigitta és a székelykeresztúri Csomos Éva Zsuzsanna.

A kerek évforduló, a tíz megszervezett versmondó vetélkedő mind-mind bizonyítékai a vers és versszerető közönség hallhatatlanságának, a szervező iskola és könyvház lankadatlan lelkesedésének.

Dézi Ildikó

Forrás: Szabadság

ifjúsági oldal

Szemétyűjtés „kalákában”

Április 24-én reggel kezdtük akciónkat a Nagy-Homoród mentén. Homoróddaróc és Kaca között az egykori állami gazdaságnak a Homoródon átívelő hídjától indult a kis csapat. Az esős idő, a vizes fű nem szegte kedvét a diákoknak és vezetőiknek. Simó Sándor lelkész és Márkos Edith tanárnő vezetésével a homoróddaróci diákok Daróc és Jánosfalva között gyűjtötték össze a szemetet. Homoróddarócról nyolc diák tartotta fontosnak a természet eme megtisztítását.

Homoródjánosfalváról húszan – Gedő Elza tanítónővel – indultak felfele a Homoród mentén Városfalva irányában. És a szeméttel megtelt zsákok egyre szaporodtak. A fürge gyermekkezek megtalálták az egyre növekvő fűben, amit mások – talán épp átutazó felnőttek – eldobáltak. Városfalván a helyi lelkész, Lőrinczi Bontond László egy húsztagú csoporttal indult Homoródszentpéter felé, hogy az út mentén összegyűjtsék a szét-

bált hulladékokat (a lelkész közben, kora-délután, temetési szertartáson is részt vett).

Homoródszentpéterről Székely Kinga Réka lelkésznő vezette kis csapatát; Szentpál irányába indultak. Homoródszentpálon csatlakozott a székelyudvarhelyi SZIJUK tíz fiatalja Vass Zsuzsanna segédlelkész és Tófalvi Tamás gyakorló teológus vezetésével. A kénosi gyerekek pedig Andorkó Attila lelkéssel az élen Homoródszentmárton–Kénos irányába indultak el megtisztítani az út mentét.

Sok elrettentő példát mondhatnék. Megdöbbenő volt látni Recsenyéd végében, mennyi szemét is lehet egy-egy porta előtt, s mivé változhat az egykor rendtartónak (!) mondott székely falu, ha annak megbomlik akár nemzetiségi összetétele is.

Szemétyűjtési akciókban részt vett a Homoródszentmártoni Polgármesteri Hivatal alkalmazottja, aki traktorral és utánfutóval szállította

fel a szemetet a Homoród mentén. Jakab Attila homoródszentmártoni apolgármester is velünk volt, hogy közmunkával is példát állítson a közösségi összefogásnak.

Köszönet illeti a Homoródszentmártoni Polgármesteri Hivatal, Kerekes Péter polgármestert, hogy most már sokadszor szállíttatja el az általunk összegyűjtött szemetet. A kaci alpogármester, Mezei Domokos – aki egyben a székelyudvarhelyi unitárius egyházkör körüli felügyelő gondnoka – 300 lejjel támogatta a munkánkat, a gyermekeknek és fiataloknak édességet, üdítőt, élelmet vásároltunk belőle.

Szemétyűjtési akciónk a kénosi lelkészi lakás udvarán megtartott szalonnasütéssel zárult, ahol újból kifejeztük reményünket abban, hogy egy év múlva – a Föld Napja táján – újból örömmel „javítjuk ki”, amiért szomorkodnunk kell. Bízunk benne, hogy akkor már nem egy utánfutónyi szemetet, hanem csak né-

folytatás a 20. oldalon

Simó Sándor

f(x)=x

Levetek minden álarcot magamról

Levetek minden álarcot magamról. Minden álarcot, amit valaha is felvettem, vagy rám adtak.

Az f:én→világ halmazokon értelmezett függvényben voltam már f(x)=kedves kislány, voltam ügyes kislány, voltam szemét, hazug alak, voltam áldozat és gyilkos, voltam szenvedő és boldog, voltam példakép és elrettentő példa, voltam felnőtten játszó kamasz és voltam gyerekes felnőtt, voltam megértő barát és hisztis ellenség, és ki tudja, mi minden voltam még...

De most a függvényemet néhány pillanatra átalakítom. Legyen f(x)=x.

Levetközve minden szerepet, meghámozva magam, megtalálom azt, ami vagyok, ami tényleg vagyok: tiszta önzés és büszkeség. Mert igen, ez vagyok. És ezzel szembe kell néznem. Nem vagyok senki, csak egy értéktelen, haszontalan önzés, aki a sok

szerep alatt él. És erre kell felépítenem úgy az életem, hogy az másoknak is elfogadható legyen. Mert nem egyedül élek a bolygón, és elvben társas lény vagyok.

Ne állíts tükröt elé, nem akarom tudni, melyik szerep-maszk van rajtam. Nem kellene a tükrök. Nem akarom látni magam, mert – bár talán te az álarcodon nem látsz át – rám minden tükörből az önzés és büszkeség megtestesülése néz vissza. Üres vagyok.

De az ürességre alapozok egy életet. Egy életkedvvel teli, teljes életet. Biztonságot és bizonyosságot nem ismerő világomban meg kell találnom egy olyan függvényértéket, amiben őszinte is vagyok és jó is. Amiben hasznos vagyok, vagy annak érzem magam. És amiben felhasználható az önzés és a büszkeség úgy, hogy az mások javára is legyen. Mert ami mások javára van, az nekem is jó.

Levetköztem minden jelmezem. De rendre visszaveszem őket, és mindenikben ott leszek. Üresen, önzéssel és büszkeséggel telten... én.

Nagy-Kóródi Enikő

Szemétyűjtés „kalákában”

folytatás a 19. oldalról

hány zsáknyit fogunk összegyűjteni. Szemétyűjtésünkkel egyfelől a gyerekeinket és fiataljainkat akarjuk a természet iránti felelősségre nevelni – hiszen mi magunk is részei vagyunk Isten teremtett világának. Másfelől a nagyvilág figyelmét akarjuk felhívni arra, hogy lehetőleg kevesebbet ártunk a természetnek. A hatóságokat pedig arra kérjük, tegyenek meg mindent, hogy apró falvainkban ezek a szétterült, gondatlanságból elkövetett „szeméttelpek” számolódjanak már fel! S ha kell, éljenek a hatóságok akár a törvény eszközeivel is.

VEN-kikötő

Június a vasárnapi iskolában

Júniust a régi magyarok Napisten havának nevezték, de ismeretes a Szent Iván hava elnevezés is. A házaselet istennőjét, Jupiter feleségét Iunónak hívják. Az ő nevéből eredeztethető a június, de jelenthet „fitalok hónapját” is, ami a *iunior* szóból ered.

Június havának ünnepei:

1: *Gyermeknap* – menjetek ki a természetbe és játsszatok

5: *Környezetvédelmi Világnap* – beszélgetsetek arról, hogy milyen veszélyek fenyegetik a bolygónkat, illetve hogy tudunk mi segíteni. Szükség van-e erre a napra egyáltalán?

8: *Medárd* – „Hogyha Medárd pityereg, / negyven napig csepereg.”

10: *Margit* – nevezik még „legyes Margitnak” is. Régen ugyanis azt tartották, hogy ezen a napon nem szabad kinyitni az ablakot, mert akkor abban az évben sok lesz a házban a légy.

11: *Barnabás* – ettől a naptól kezdődően lehet a mezőről gyűjteni a gyógyfüveket. Tanuld meg, mely gyógyfüvek találhatók meg a környéken, mert sok betegségtől menekülhetsz meg a segítségükkel!

22: *nyári napforduló.*

24: *Iván, János* – ekkor a legrövidebb az éjszaka. Vannak vidékek, ahol tüzet gyújtanak, körülülnek, énekelnek, táncolnak. Azt tartják, hogy az ezen az estén gyújtott tűz megvéd a köd, jégeső és a dögvész ellen, ugyanakkor jó termést ígér.

29: *Péter és Pál* – az aratás kezdő napja. Ugyanezen a napon a halászhok is ünnepelnek, ugyanis a bibliabéli Péter az idők során a halászhok védőszentje lett. Olvassátok el Péter tanítványnak a történeteit a Bibliából, majd játsszátok el.

„Ha Péterkor nagy a meleg, / várhatod a hideg telet” – tartja a népi bölcsesség

Tanuljátok meg a következő imádságot:

Hozzad fohászokodom,
Nagy Isten, jó Atyám.
Te őriztél engem
Homályos éjszakán.
Vezesse szent kezéd
Ma is gyermekedet,
Hogy el ne tévesszem
Igaz ösvényedet. Ámen.

Újvárosi Katalin

Félelem

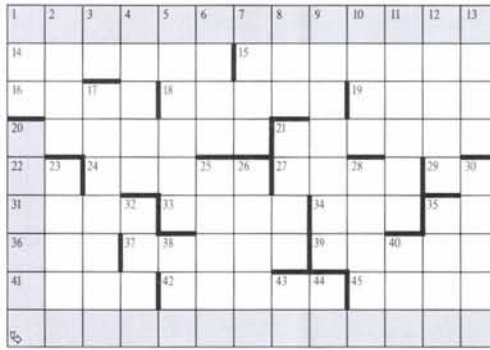
– Doktor úr, attól félek, élve temetnek el! – siránkozik egy beteg.

– ...! – nyugtatja meg az orvos. (A poén a rejtvényben.)

Vízszintes: 1. A poén első része. 14. Az Edda énekesse (Attila). 15. Porciózó. 16. Mint. 18. Nem annak. 19. Maróan

gúnyos. 20. Robbanóanyag. 21. Pusztító. 22. Temes-partok! 24. A piros felső a magyar kártyában (Reding). 27. Táplál. 29. Kaliber. 31. A henger is, a kocka is ez a mértanban. 33. Keleti pénzegység. 34. Sepsiszentgyörgy folyója. 35. A szobába. 36. Varró mozdulatot végez. 37. Ázsiai hegység. 39. Magas a testhőmérséklete. 41. Francia nagyváros. 42. Közétféle (hajnalkő). 45. Alól.

Függőleges: 1. Az egyik szülő. 2. Tölgy termése. 3. Igeképző. 4. Malom része. 5. Írásjel. 6. Nézd csak! 7. Német filozófus volt. 8. Szigligeti személyneve. 9. Ütemesen kattog. 10. Várát Dobó István védte. 11. Van ilyen holmi is! 12. Vegetáló. 13. Medveféle. 17. Fogda, régiesen. **20. A poén befejező része.** 21. Hatalom van ilyen. 23. A stressz-elmélet atyja (János). 25. Fontolgat. 26. Megszűnik működni. 28. Nem esik tovább. 30. Alávaló. 32. Harckocsi. 35. A lej váltópénze. 38. Farmermárka. 40. A buddhizmus ága. 43. Monte Christo vára. 44. Vonalzóféle.

Jósnőnél

Bemegy egy nő a jósnőhöz:

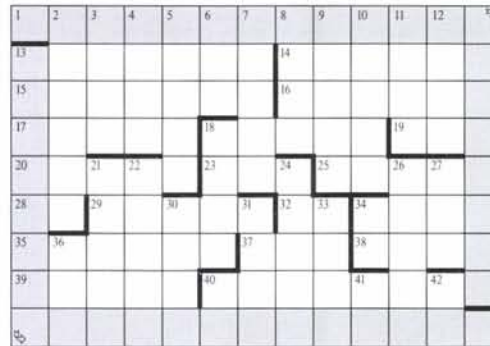
– Két barátom van: Béla és Zsolt, mind a kettő azt szeretné, ha a felesége lennék. Azt szeretném tudni, ki lesz a szerencsés?

A jósnő előbb végigméri a nőt, majd belenéz a kristálygömbbe, és így szól:

– ...! (A poén a rejtvényben.)

Vízszintes: 1. A poén első része. 13. Pénzt tisztességtelen módon valakiből kikényszerítő. 14. Kikerics. 15. Jelszó, jelmondat, idegen eredetű szóval. 16. Lisztet tisztít. 17. Idegen női név. 18. Pihen. 19. Francia területmérték. 20. Madzaggal rögzít. 23. Barázdabillegető! 25. Kelendő. 28. Üres tál! 29. A Gerovital feltalálója (Ana). 32. Góc szélei! 34. A közepébe. 35. Lőfegyverhez ez is jár. 37. Igen, angolul. 38. Vén. 39. Okos. 40. Csevegés.

Függőleges: 2. Tapasztal. 3. Becézett Lajos. 4. Tamási személyneve. 5. Biztat. 6. Angol sörféleség. 7. Szerb udvarház. 8. Üledékes kőzet. 9. Táplálkozik. 10. Apró lyukú rosta. 11. Az utolsó magyar királyné. 12. Mint. **13. A poén befejezése.** 18. Shakespeare egyik királya. 21. Fűvágó eszköz. 22. Deres a haja. 24. Szegény, mint a templom ..., szólás. 26. Ilyen ügy a törvényre vitt ügy. 27. Északi férfinév. 30. Be fog következni. 31. Győz. 33. Lop. 34. Tág. 36. Esős évszak. 40. Személyes névmás. 41. Football Club. 42. Francia sziget.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség:
dr. Czire Szabolcs főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Hírek, Ifjúsági Oldal)

Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927

e-mail: unitariuskozlony@gmail.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció:

Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
a tárgyhoz előtti hónap 20-a.

Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.

Nyári gyermektáborok (javított kiírás!)

Az Erdélyi Unitárius Egyház, jó másfél évtizedes gyakorlatát követve, az idén is szervez gyermektáborokat a következő helyszíneken és időpontokban:

Oklánd, július 5–11., 60 gyermeknek

Várfalva, július 5–11., 50 gyermeknek

Várfalva, július 19–25., 50 gyermeknek

Avatott táborvezetők irányítása mellett sokoldalú foglalkozást, élménytelit hetet biztosítunk.

Egyéni hozzájárulás gyermekenként: **100 lej**. A szállításról a szülők/egyházközségek gondoskodnak.

Jelentkezhetnek: 10–13 év közötti unitárius gyermekek

A gyermekeket **jelentkezési sorrendben** veszünk fel a listára, az 50 lejes előleg befizetése pillanatától. A maradék 50 lejt a táborba érkezéskor kell befizetni.

A jelentkezés módja:

A szülő valamelyik unitárius lelkésznek befizeti az előleget, és erről vagy közvetlenül a szülő értesít, vagy megkéri a lelkészt. Értesítési/információ cím: cziresza@yahoo.com, 0740-293942.

Felvételi a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karára

A négyéves teológiai alapképzésre feljogosító felvételi vizsgát **július 22-én** tartják, beiratkozni **július 21-én** 8 és 15 óra között lehet. Eredményhirdetés: **július 23-án**.

Beiratkozni a PTI Rektori Hivatalában lehet.

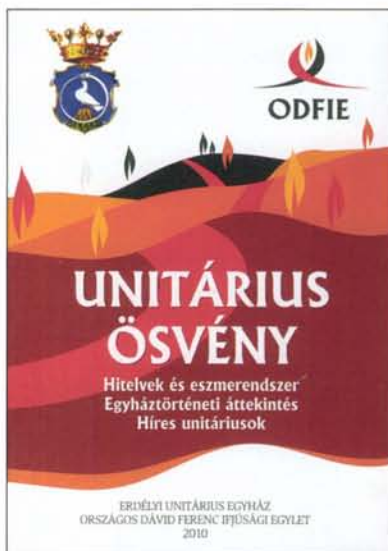
Jelentkezhetnek az Erdélyi Unitárius Egyház megkeresztelt és konfirmált tagjai, akik érettségi oklevéllel, orvosi bizonyítvánnyal és a lakhelyük szerint illetékes lelkészi hivatal ajánlásával rendelkeznek. Az ajánlólevelet a lelkész és a gondnok aláírásával ellátva kell hivatali úton megküldeni az EUE Püspöki Hivatalának, legkésőbb **július 1-jéig**.

Felvételekre jelentkezhetnek olyan egyháztagek is, akik a teológiai tanulmányokat második egyetemként óhajtják elvégezni.

Az új évfolyamba 2 nő, 2 férfi és 1 másodegyetemes hallgatót vesznek föl.

A PTI bentlakást és étkezési lehetőséget biztosít a felvételiző jelöltek számára.

A beiratkozáshoz szükséges iratcsomó tartalmára és minden további tudnivalóra nézve lásd: <http://www.proteo.hu/?q=node/41>

Unitárius Ösvény

Harmadik, bővített kiadásban jelent meg unitárius fiatalok (és kevésbé fiatalok) identitás-erősítő kiadványa, a hit- és az eszmerendszer, illetve az egyháztörténet összefoglaló zsebkönyve, az *Unitárius Ösvény*. Az újabb kiadás az Erdélyi Unitárius Egyház és az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet közös munkája (Kolozsvár, 2010).

Akárcsak az előző kiadásokban, ezúttal is az unitárius hitelvek és eszmerendszer párbeszédese formájú összefoglalása áll a kis könyv súlypontjában, Czire Szabolcs tollából. Ezt vázlatos egyháztörténeti áttekintés követi: Simén Domokos és Erdő János munkáit Kovács Sándor revideálta és egészítette ki. A harmadik szövegtömböt híres magyar, észak-amerikai és nagy-britanniai unitáriusok listája alkotja.

Kapható Kolozsváron, az egyházi központban 5 lejért.

Lapszámunk szerzői: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő (Sepsiszentkirály), **Benedek Enikő** út- és hidépítő almérnök (Segesvár), **Csáki Júlia** kereskedő (Székelyudvarhely), **Ferenczi Enikő** kórházlelkész, mentálhigiénés szakember (Kolozsvár), **Ferenczi Mária-Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Gál Zoltán** lelkész (Gagy), **Lakatos Sándor** lelkész, vallásanár (Székelykeresztúr), **Lőrinczi Lajos** esperes-lelkész (Csehétfalva), **Máthé Gyöngyi** tanár (Gyergyószentmiklós), **Mezei Csaba** lelkész (Kolozsvár), **Mikó Ferenc** gy. segédlelkész (Székelykeresztúr), **Molnár B. Lehel** lelkész, EUE-levéltáros (Kolozsvár), **Nagy-Kóródi Enikő** diák (Segesvár), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy-Szászrégen), **Péterfi Sándorné** tiszteletes asszony (Küküllődombó), **Péter Irma** ny. tisztviselő (Szentegyháza), **Simó Sándor** esperes-lelkész (Homoródjánosfalva), özv. **Szabó Gyöngyné Veress Ilona** ny. könyvelő (Uzon), **Szabó Előd** lelkész (Úrmös), **Újvárosi Katalin** lelkész (Székelymuzsna), **Vida Rozália** lelkész (Kadács).